

Redaktora vārdi

Ar tiem jokiem joki mazi...

Tā pirms daudziem gadiem dziedāja Uldis Stabulnieks. Šogad tradicionālajā joku dienā kādā interneta portālā viena zem otras bija lasāmas divas ziņas. Pirmā — Kaļiņingrada pasludinājusi neatkarību un kļuvusi par Prūsiju, zem tās — amerikāņu politisko notikumu vērtēšanas veterāna Zbigneva Bžežinska paudums, ka Ukrainai Krievijai kļūs par ilgstošu problēmu, kas Maskavai nozīmē neatgriezenisku milzīgas teritorijas zaudējumu.

Tīri teorētiski var pieļaut, ka būs lasītāji, kas vēsti par Prūsijas atdzimšanu uztvers nopietni, bet Bžežinska sacīto — par muļķīgu 1. aprīļa joku.

Bet vai tā tikai 1. aprīlī? Daudz ko no tā, ko man radio, internets un prese pasniedz kā joku, es uztveru ar drūmu seju, kaut vai *Charlie Hebdo* karikatūras, toties daudz kas no ikdienas piespēlētās nopietnības man šķiet kā joks, varbūt ne vienmēr izdevies. Iespējams, es vairs nesaprotu jokus un joki — mani, tomēr joprojām pārliecinos, ka 1. aprīlis ir garantēts 365 dienas gadā. Ir tikai jādzīvo.

Alnis Auziņš

- 3. lpp. Budžets izpilddirektora skatījumā.
- 3. lpp. Mērķis — novada labklājība. Pārdomas pēc aptaujas.
- 4. lpp. Un ja nu tas ir attālināts darbs?
- 7. lpp. Nevejas sirdī Jušuanšos.
- 8. lpp. Brausku mantinieks ceturtajā paaudzē.
- 9. lpp. Dundagas jaunieši — nākamie līderi.

Lirisks, dzirkstošs, talantīgs!

28. III novada dziedošo talantu 5 gadu jubilejas koncerts *Mēs tikāties martā* notika Dundagā.

Tas bija bagātīgs — gan lirisks, gan dzirkstošs. Uz Dundagu gan nebija ieradies skandaloza jaunais politiķis, kurš enerģiski darbojās Kolkas pasākumā, toties Dundagu bija pagodinājusi pati Solvita Āboltiņa, kurā, uzmanīgāk ieskatoties, varēja atpazīt Smaidu Šnikvaldi. Bravo Smaidai par drosmi!

Vēl atšķirībā no Kolkas uz koncertu pili nebija ieradušies vismaz pāris dziedošo kolcinieku, nebija arī dziedātājas no Sumburcie ma ar komandu, taču klāt bija nākuši citi talanti ar saviem priekšnesumiem. Neierastā ampluā uzstājās ansambļa *Sendienas* dāmas. Situācija kā no dzīves, tikai ar humora piesitienu. Kāpēc nebija kungu? Tāpēc, ka dziesmas nosaukums — *Vīra māte* — *velna māte*. Uzteicama dāmu labās artistiskās dotības un iegušanas tēlā.

Laines Šmites dzidrā balss un lieliskais priekšnesums vienmēr iepriecina. Arī šoreiz publika pelnīti uzgavilēja Lainei par Boba Dilana dziesmas *Make you feel my love* emocionālo izpildījumu, un skatītāju balsojumā viņa ieguva otro vietu.

- Kurzemītes daiļavas izraisīja ovāciju vētru.
- Sensus dejotājas ne vien dejoja, bet arī dziedāja.

Visvalža Biezbarža foto

Pārsteigumu pilnu un aizraujošu priekš-

nesumu skatītājiem sagādāja Kurzemītes daiļavas Ingas Apškrūmas un Rudītes Balķītes vadībā, iedvesmojušās no 2012. gada Krievijas nacionālās Eiropas atlases fināla uzvarētājām *Buranovskije babuški* un izvēlējušās viņu izpildīto dziesmu *Party for everybody* un uzstāšanos veidu. Kad uz skatuves, balstoties

Publikai gāja pie sirds arī Lindas Pavlovskas un Jāņa Simsona lirisks un romantisks priekšnesums — Raimonda Paula un Guntara Rača dziesma *Tikai nesaki nevienam*, kas izpelnījās trešo augstāko novērtējumu.

Skaista un plaša izvērtās sadziedāšanās balsu skaitīšanas laikā — dziedošo talantu konkursos neaizstājamais Valters Laķevics un atraktīvais konferansjē Valdis Šleiners duetā uz skatuves, publika korī — zālē. Eleganta vakara vadītāja Dzintra Tauniņa, aicinot dziedāt mikrofonā, zālē atrada ne vienu vien labu dziedātāju — iespējamu talantu konkursa dalībnieku nākotnē.

Pārpildītā zāle un publikas ieinteresētība, atbalsts un līdzīgušana uz skatuves notiekošajam, kā arī krietnais dziedošo talantu pulks apliecināja, ka dziedošo talantu koncerts ir viens no visiemīļotākajiem novada pasākumiem.

Paldies visiem par uzdrīkstēšanos un īpaši Inorai Sproģei par viņas mīlestību, neatlaidību un mērķtiecību, katru gadu gādājot, lai dziedošo talantu koncerts sagādātu mums prieku!

Diāna Siliņa

uz spieķīša, uzklīboja sieviņa, kam galvā sarkans vilnas lakatiņš un kurā tomēr varēja atpazīt Ingu, un viņai pievienojās vēl kāda vecmāmiņa — nomasķējusies Rudīte, un uznāca arī astoņas tantes ar lakatiem galvās, neviens nevarēja iedomāties, kas sekos. Taču tad tikai sākās! Večiņas izrādījās tāds spridzeklis, ka, man smeļoties, lija asaras. Ne velti pēc priekšnesuma zāle *uzsprāga* — tādu ovāciju vētru, šķiet, mūsu pili neesmu dzirdējusi, tāpat kā skaļu un vienotu publikas aicinājumu uzstāšanos atkārtot. Un ilgi nebija jāgaida — *Kurzemītes daiļavas* bija uz skatuves, atkal dziedot un dejojot! Pilnīgi nenogurdināmas! Viņām arī vislielākais balsu skaits un pirmā vieta. Paldies par radošo, asprātīgo un emocionālo priekšnesumu!

Dundagā

1. V plkst. 17.00 mūsdienu deju kolektīva *Sensus* koncerts *Deja kā kino*. Ieeja brīva.

16. V plkst. 14.00 Ģimenes dienai veltīts koncerts *Es savai ģimenei*. Ieeja brīva.

16. V pievakarē, plkst. 19.00, Kubalu skolā *Satikšanās. Ernests Dinsbergs, Rainis un mēs*. Vairāk par Muzeju nakti Kubalu skolā – muzejā šogad: www.kubalmuz.lv (sākot ar 4. V).

Kolkā

18. IV plkst. 13.00 Kolkas pensionāru apvienība *Sarma* tautas namā rīko sirsnīgu un jautru pavasara balli.

Ziemeļkurzemē

4. V piecos luterāņu dievnamos — Rojā, Kolkā, Ģipkā, Mazirbē un Dundagā — plkst. 13.00 koklētāju ansambļi no Rīgas, Aizkraukles, Babītes, Baldones, Cēsīm, Madonas, Tukuma un Kolkas vienosies kopējā akcijā *Kokles skan Latvijai*. Plkst. 18.00 noslēguma koncerts Kolkas tautas namā. Ieeja brīva.

Runas vīriem ir spēks rokās

Domes sēdē 26. martā

Saskaņoja iesniegtos grozījumus novada domes 19.12.2013. lēmumam nr. 332 *Par grozījumiem novada pašvaldības darbinieku amata katalogā*.

Grozīja 09.11.2007. starp Dundagas novada pašvaldību un SIA *Enercom* noslēgto līgumu nr. 8-2.1/121 *Par lauksaimniecības zemes nomu ar tiesībām uzstādīt vēja ģeneratorus*.

Atcēla 25.01.2015. novada domes lēmumu *Par telpu nomu Dundagas pilī* nr. 8, 9. §, nolēma iznomāt Dundagas pils 1. stāva telpas nr. 13, 14, 15 un 49 (pils inventarizācijas plāns, 1. stāvs, pielikums) sabiedriskās ēdināšanas pakalpojuma nodrošināšanai un no 01.04.2015. noteikt šīm telpām nomas maksu par kvadrātmētru 0,20 € mēnesī.

Nolēma apstiprināt ceļu fonda finanšu līdzekļu 99241 € izlietojuma plānu 2015. gadam: sniega tīrīšana 8000 €; ceļu greiderēšana 10000 €; bedrīšu remonts ar šķembām un asfaltbetonu 10000 €; ceļu virsmas atjaunošana, uzlabošana ar granti, grāvju tīrīšana 50000 €; zāles pļaušana, ceļazīmju atjaunošana, marķējuma atjaunošana 4000 €; rezerve 17241 €, kā arī darbu plānu 2015. gadam.

Kolkas pagastā jāuzlabo grants virsma, jānovāc apaugums un jātīra grāvji šādos ceļos: *Tautas nams - Zembahi - Jūrskola* Mazirbē — 1,253 km; *Ventspils ceļš Tilmači - Hudzoni* Košragā — 1,2 km; *Pievedceļš - Alpi - Mierkalni* Pitragā — 0,525 km; *Vaide - Saunags* — 3,0 km, visur darbi veicami atsevišķos ceļa posmos.

Dundagas pagastā jāatjauno grants virskārta, jānovāc apaugums un jārok grāvji ceļam *Vecā skola - Dravnieki* — 2,2 km; jāuzlabo grants virsma un jātīra grāvji šādu ceļu atsevišķos posmos: *Ādas bāze - Ozollapas; Kubele - Stirniņi; Būdeni* (no krustojuma ar ceļu nr. 26 uz *Kubeli*); *Piltene - Lodiņi* — *Pilte*ne, *Kaļķi; Avotiņi - Kalēji* — *Labdzere; Sabd*agas

- *Birzmalas* — *Sabd*agas (pie *Mazķeiru* šķūņa); *Kaļķi - Kaļķu kapi* — *Kaļķi*. Maija ielā atsevišķos ceļa posmos jāatjauno lielās apmales.

Noteica, ka novada pašvaldībā apliecināt parakstu saistībā ar parakstu vākšanu par likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, vai Saeimas atlaišanas ierosinājumu ir tiesīgi šādi dzīvesvietas deklarēšanas vietu darbinieki: Dundagas novada pašvaldības Centrālās administrācijas sekretārs lietvedis un Dundagas novada pašvaldības Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs. Noteica šādu parakstu apliecināšanai maksu 1 €, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli.

Nolēma atkārtotā izsolē pārdot automašīnu *Peugeot-Boxer* ar valsts reģistrācijas nr. FS 3483 un noteica sākuma cenu 3500 €.

Nolēma no SIA *Sky Energy* 3, reģ. nr. 40103356679, par īpašumu *Ezeru Spīdolas* piedzīt bezstrīda kārtībā nekustamā īpašuma nodokļa parādu kopā 586,15 €, vērsot piedziņu uz parādnieka naudas līdzekļiem un tam piederošo kustamo un nekustamo mantu.

Grozīja novada domes 29.01.2015. lēmumu nr. 21. *Par nekustamā īpašuma* Jugumegi *lietošanas mērķa maiņu*. Piekrita sadalīt nekustamos īpašumus: *Pētermači*, atdalot no tā zemes vienību, kurai pēc sadalīšanas piešķirt nosaukumu *Mazmači; Dižsprīņi*, atdalot no tās zemes vienību, kurai pēc sadalīšanas piešķirt nosaukumu *Gavsenes Pļavsargi; Randi* 1, atdalot no tā zemes vienību, kurai pēc sadalīšanas piešķirt nosaukumu *Pitraga Randi*.

Nolēma nekustamā īpašuma *Dzilnas* 0,899 ha zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 8862 002 0147 ieskaitīt valsts rezerves zemes fondā.

Apstiprināja zemes ierīcības projektu nekustamo īpašumu *Meļķi* zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8850 015 0052 sadalīša-

pirmās daļas 15. punktu, likuma *Par nodokļiem un nodevām* 12. panta pirmās daļas 10. punktu.

Izdarīt Dundagas novada pašvaldības domes 27.10.2011. saistošajos noteikumos nr. 20 *Nodeva par būvatļaujas saņemšanu Dundagas novadā* šādu grozījumu:

Izteikt 4. punktu šādā redakcijā:
4. Nodevas likmes par būvatļaujas saņemšanu:

Nodevas par būvatļaujām

Apstiprināti ar Dundagas novada domes 26.02.2015. sēdes lēmumu nr. 38 (protokols nr. 2., 10. §)

Dundagas novada pašvaldības 26.02.2015. saistošie noteikumi nr. 5
Grozījumi Dundagas novada pašvaldības domes 27.10.2011. saistošajos noteikumos nr. 20 «Nodeva par būvatļaujas saņemšanu Dundagas novadā»

Izdoti saskaņā ar likuma *Par pašvaldībām* 21. panta

Nr. p. k.	Nosaukums un kods (balstoties uz Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumu nr. 1620 <i>Noteikumi par būvju klasifikāciju</i> sniegto būvju klasifikāciju)		Nojaukšanai (eiro)	Restaurācijām, renovācijām un rekonstrukcijām (eiro)	Jaubūvēm (eiro)
4.1.	ĒKAS	1	—	—	—
4.1.1.	Dzīvojamās mājas	11	—	—	—
4.1.1.1.	Viena dzīvokļa mājas	111	5	10	20
4.1.1.2.	Divu vai vairāku dzīvokļu mājas	112	5	20	25
4.1.1.3.	Dažādu sociālo grupu kopdzīvojamās mājas	113	5	20	25
4.1.2.	Nedzīvojamās ēkas	12	—	—	—
4.1.2.1.	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas	121	20	45	70
4.1.2.2.	Biroju ēkas	122	20	45	70
4.1.2.3.	Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības ēkas	123	20	45	70
4.1.2.4.	Satiksmes un sakaru ēkas	124	25	70	95
4.1.2.5.	Rūpnieciskās un ražošanas ēkas un noliktavas	125	25	70	95
4.1.2.6.	Ēkas pašizklaides pasākumiem, izglītības, slimnīcu vai veselības aprūpes iestāžu vajadzībām	126	20	45	70
4.1.2.7.	Citas nedzīvojamās ēkas	127	5	20	25
4.2.	INŽENIERBŪVES	2	—	—	—
4.2.1.	Transporta būves	21	25	70	95
4.2.2.	Caurulvadi, sakaru un elektropārvades līnijas	22	25	70	95
4.2.3.	Kompleksās būves rūpnieciskās ražošanas uzņēmumos	23	25	70	95
4.2.4.	Citas inženierbūves	24	10	20	25

Dundagas novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns

nai trijās daļās un *Kaltiņi* zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8850 009 0008 sadalīšanai divās daļās

Nolēma iznomāt medību tiesības pašvaldībai piederošā īpašumā *Baložezers* ar kadastra nr. 88500230071, kopējā platība 45,9 ha.

Pieņēma saistošos noteikumus *Grozījumi Dundagas novada domes 27.02.2014. saistošajos noteikumos nr. 4 «Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem»*.

Atteica izskatīt vienas personas iesniegumu par Sociālā dienesta pieņemto lēmumu pēc būtības.

Protokolu pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Saldētavas medījumiem

Stāsta Saimnieciskā dienesta vadītājs Andris Kojro:

— Lai cīnītos pret Āfrikas cūku mēri, a/s *Latvijas valsts meži* ziedoja naudu saldētavu iegādei. Tās paredzētas medījumu — kautķermeņu — ievietošanai. Par laimi, cūku mēris Kurzemē gan nav manīts, bet mednieki saldētavas varēs lietderīgi izmantot.

Tās iegādājāmie jau pērnā gada nogalē, iepriekš izsludinot cenu aptauju. Pieteicās viens pretendents — SIA *Kalna* 22 A. Nauda mums bija atvēlēta līdz 10 000 €, par to iznāca trīs lielās saldētavas 3 līdz 5 kautķermeņiem un viena mazā saldētava, kurā var ievietot vienu kautķermeni, piemēram, nemedītu mežacūku.

Jārīko tikšanās ar tiem pieciem medību kolektīviem, kas pieteicās saldētavām, un jāizspriež, kā tās nodot medību kolektīviem. Varbūt jārīko izloze, jo kolektīvi ir pieci, bet saldētavas — četras. Saldētavas ir pašvaldības īpašums, bet ar patapinājuma līgumu tās nodosim medniekiem.

Alnis Auziņš

Paskaidrojuma raksts Dundagas novada domes 26.02.2015. saistošajiem noteikumiem nr. 5 *Grozījumi Dundagas novada domes 27.10.2011. saistošajos noteikumos nr. 20 «Nodeva par būvatļaujas saņemšanu Dundagas novadā»*

1. Īss saistošo noteikumu satura izklāsts. Saistošajos noteikumos lati aizstāti ar eiro.
2. Saistošo noteikumu nepieciešamības pamatojums. Ir nepieciešams veikt grozījumus saistošajos noteikumos, aizstājot tajos latus ar eiro.

Lati ar eiro tiek aizstāti, ievērojot *Euro ieviešanas kārtības likuma* 32. panta otrās

Administratīvajā komisijā

27. I sēdē nr. 1 izskatīja 5 administratīvā pārkāpuma lietas.

No tām:

2 administratīvā pārkāpuma lietas par dzīvnieku (suņa) turēšanas prasību pārkāpšanu, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas (LAPK* 106. p. 2. d.) — 1 persona administratīvi sodīta ar 45 € naudas sodu, otram personai lietvedību izbeidza, izsakot mutisku aizrādījumu (LAPK 21. p. 1. d.);

1 lietu par dzīvnieku (suņa) turēšanas prasību pārkāpšanu (LAPK 106. p. 1. d.) — persona administratīvi sodīta ar 20 € naudas sodu;

1 lietu par atrašanos sabiedriskā vietā ar atvērtu alkoholiskā dzēriena iepakojumu (pašvaldības saistošo noteikumu nr. 11 *Par sabiedrisko kārtību* 44. punkts) — persona administratīvi sodīta, izsakot brīdinājumu;

1 lietu par tišu trokšņa radīšanu (automašīnas darbināšana) no plkst. 23.00 līdz 7.00, kas traucē apkārtējo iedzīvotāju naktsmieru (pašvaldības saistošo noteikumu nr. 11 *Par sabiedrisko kārtību* 42. punkts) — persona administratīvi sodīta ar 15 € naudas sodu.

24. II sēdē nr. 2 izskatīja 2 administratīvā pārkāpuma lietas.

No tām:

2 lietas par atrašanos sabiedriskā vietā ar atvērtu alkoholiskā dzēriena iepakojumu (pašvaldības saistošo noteikumu nr. 11 *Par sabiedrisko kārtību* 44. punkts) — 1 persona administratīvi sodīta ar 15 € naudas sodu, otra persona administratīvi sodīta ar 10 € naudas sodu. Abām personām jāsedz 15,65 € izdevumi, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas noteikšanu izelpotajā gaisā, ja tā pārsniedz 0,5 promiles (pēc 02.06.2008. Ministru kabineta noteikumiem nr. 394.).

*LAPK — Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss.

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

daļas 2. punktā un ceturtajā daļā noteiktos noapaļošanas principus.

3. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz pašvaldības budžetu. Neietekmē.

4. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā. Neietekmē.

5. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz administratīvajām procedūrām. Neietekmē.

6. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām. Nav notikušas.

Domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns

Mēneša jautājums

No jaunā gada valstī ir atvērts elektrības tirgus, pieaugusi maksa par elektrību, mainījusies norēķinu kārtība. Kā tas mūs ietekmējis?

Tāpēc mūsu jautājumi bija šādi. Kā izvēlējaties pakalpojuma sniedzēju? Vai tas jūs apmierina? Vai esat ko būtisku darījis, lai samazinātu jūsu saimniecības elektrības patēriņu? Par cik aptuveni pieaugusi maksa par elektroenerģiju?

Gunta Abaja, dzīvo Kubalu skolā-muzejā:
— Vispirms diezgan rūpīgi pētījām elektroenerģijas piegādes līguma piedāvājumus, un tos bija gana sarežģīti novērtēt. Lai gan piedāvājums bija sagatavots konkrētam vidējam elektroenerģijas patēriņam mūsu mājsaimniecībai, tomēr, rūpīgāk vērtējot, varēja pamanīt atšķirīgus līguma termiņa nosacījumus, kā arī tā maiņas ierobežojumus. Izvēlējamies līguma paketi *Elektrum ekonomiskais*. Man tomēr labāk patik sevi kontrolēt katru mēnesi un novērtēt, cik pamatoti ir bijuši patērētie elektrības kilovati, jo mūsu saimniecībā tie ik mēnesi var būtiski atšķirties.

Vērtējot trīs mēnešu patēriņu un samaksas apjomu, varu secināt, ka maksas apjoms nav būtiski pieaudzis, tas ir salīdzināms ar iepriekš maksāto. Tāpat noteiktā laikā ir

jānolasa skaitītāja rādījums. Vienīgā atšķirība, ka tagad noteiktā laikā tas arī ir jāziņo elektroniskā ziņošanas sistēmā, kas gan brīžiem nedarbojas tā, kā paredzēts.

Par elektroenerģijas taupīšanu mūsu māj-saimniecībā domājām jau agrāk un lielāko daļu spuldžu nomainījām uz ekonomiskākām. Cenšamies atslēgt elektroiekārtas no tīkla, ja tās neizmantojam. Ūdeni sildām nevis pilnu kannu, bet tikai tik, cik tieši tad vajag. Arī ūdens tvertnes sildītājam nav jābūt ieslēgtam uz maksimālo temperatūru, tāpat veļas mazgāšanai var izvēlēties zemāku temperatūru, kas ļauj samazināt patērēto kilovatu daudzumu. Taisnība, taupīšanai ir jābūt saprātīgai, jo veļai pēc mazgāšanas ir jābūt tīrai un siltā ūdens tvertnē nedrīkst vairoties baktērijas.

Lienīte Iesalniece, dzīvo *Mežmačos*:

— Tā kā mūsu saimniecībā vidējais mēneša patēriņš nepārsniedz 200 kW, izvēlējamies *Latvenergo* pakalpojumu *Elektrum universālais* ar izlīdzināto maksājumu. Mums nav jānolasa skaitītāja rādījumi un jārēķina maksājuma summa, jo tā ik mēnesi ir vienāda vidējam elektroenerģijas patēriņam. Par patēriņa samazinājumu ir grūti spriest, jo spuldzes bijām pakāpeniski nomainījuši jau laikus, neatliekot to uz pērno decembri. Salīdzinājumā ar pērno gadu maksājam kādus 4 € mēnesī vairāk.

Interesējās Alnis Auziņš

Skaidro lietpratējs

Par budžetu: izpilddirektora skatījums

Ar pašvaldības jauno budžetu skaitļos, diagrammās un deputātu vērtējumā iepazīstinājām iepriekšējā reizē, piebilstot, ka lūgsim arī izpilddirektora Visvalža Radeļa viedokli, līdzko viņš būs izvesēlojies.

— Man ir trīs lieli jautājumi. Pirmais. Vai pieņemtais budžets ir tikai izdzīvošanai, un vai tas varēja būt citādāks?

— Mēģināsim uzskatāmi raksturot budžetu. Viena liela daļa ir tā saucamā iezīmētā nauda, kas pa vieniem vārtiem ienāk, pa otriem aiziet, — mērķsubsīdijas, algas skolo-tājiem. Otra daļa ir brīvā nauda, ar ko pašvaldība varētu rīkoties pēc saviem ieskatiem, un to savukārt var sadalīt trīs blokos: darba algas ar nodokļiem, saimnieciskie izdevumi, uzturēšanas nauda — maksai par elektrību, ūdeni utt., un trešais bloks, nauda, ko varētu atļcināt attīstībai.

Darbalgas fonds aizņem ļoti lielu daļu. Un te nu ir jāpaskatās vēsturē. 2013. gada beigās bija ļoti spraigas, jo no 2014. gada janvāra bija jāpāriet uz eiro. Lai vieglāk tiktu galā ar izmaksām, 2014. gada janvāra algas pārcēla uz 2013. gada decembri. Tas nozīmē, ka 2013. gada budžetā bija 13 mēnešu darba algas, un tā kā darbalgas fonds veido lielu budžeta daļu, tad tā ir nozīmīga summa, sešciparu skaitlis. Toties 2014. gada budžetā parādījās tikai 11 mēnešu darba algas.

Šo iemeslu dēļ 2014. gadā pašvaldībai brīvās naudas bija vairāk, nenoliedzami varēja vairāk atļauties. 2015. gadā notika divas lietas. Pirmā, objektīvā, budžetā atkal ir 12 mēnešu darba algas. Tas ir tikai normāli. Bet tas nozīmē, ja 2014. gada un 2015. gada budžeti būtu viens pret vienu, arī tad mums liela daļa naudas pazustu.

Otrs svarīgais apstāklis — šogad samazinājās arī valsts subsīdijas, toties pieauga minimālā alga. Tie ir divi būtiskie iemesli, kāpēc brīvās naudas ir mazāk.

— Vai te pašvaldība vispār var ko ietekmēt?

— Ienākumu daļu ilgi neietekmēsim. Taisnība, ieņēmumi no iedzīvotāju ienākumu nodokļa pieaug. Tāds interesants fakts: iedzīvotāju skaits novadā samazinās, bet šie ieņēmumi palielinās. It kā pretruna. Domāju, ka zinu tai skaidrojumu. Novadu atstājušie cilvēki, kas tagad dzīvo ārzemēs, lielākoties bija arniecīgiem ienākumiem. Bet ir samērā daudz cilvēku, kas deklarējušies mūsu novadā, galvenokārt gar Dižjūras piekrasti, un kas ienākumus gūst ārpus Dundagas novada. Liels un mīļš paldies par deklarēšanos pie mums! Viņiem ir lieli ienākumi, šis nodoklis nonāk mūsu rīcībā, un tāpēc arī tas atspoguļojas kā ienākumu nodokļa palielinājums.

— Tātad tam vajadzētu izpausties budžeta pieaugumā.

— Jā, bet mēs esam pašvaldība, kuru dotē.

Kamēr vien nepienāks laiks, kad paši pelnīsim un mūs nevajadzēs dotēt, būs tā: ja iedzīvotāju ienākumu nodoklis pieaug, tad valsts dotāciju samazina. Tas nav viens pret vienu, bet princips ir šāds.

Valstī ir divi lieli donori — Rīga un Ventspils, ja neskaita vēl kādas bagātākas mazās pašvaldības.

Tas viss nosaka to, kāpēc brīvās naudas 2015. gadā mums ir mazāk. Bet budžets būtībā ir samazinājies visām pašvaldībām. Salī-

Uzņēmēji, neesiet kā partizāni, dodieties zināmi! Vai tiešām jums nav jautājumu izpildvarai? Vai jums nav problēmu un jūs visi esat tik pašpietiekami? Neapgalvoju, ka atrisināšu visus jūsu jautājumus, bet esmu gatavs jūs uzklaut.

dzinājumā ar mums lielie Talsi arī ir pieņēmuši izdzīvošanas budžetu. Valstī viss ir kārtībā — kā vecajā ziņģē *Viss kārtībā, ak cieņjamā kundze, tik sikums man kāds jāsaka...* Proti, eiro kurss ir nokritis, arī mūsu valsts ieņēmumi tik lieli nemaz nav. Jaušama stagnācija. Tas viss ietekmē, mūsu novads taču nepastāv ārpus tā visa.

— Otrais lielais jautājums — par budžeta sagatavošanas gaitu. Iepriekšējā avīzē varam lasīt deputātu atziņas par budžetu, arī neapmierinātību, ka nav pietiekami iepazīstināti ar tā tapšanas gaitu.

— Budžeta izveidē noteikti bija daži jaunieši. Pirmoreiz budžetu veidoja koplietošanas programā, tiešsaistē iestāžu vadītāji kopā ar finanšu speciālisti. Budžeta izveidi nosaka likums *Par pašvaldībām*, kur skaidri ir pateikts, ka izpilddirektora pienākums ir nodrošināt budžeta izstrādi. Pēc mūsu darba uzdevumiem jāizstrādā tas ir finanšu speciālistei.

Mana prasība bija pieiet budžeta izstrādei maksimāli godīgi un atklāti pret visiem. Ikviens ar saviem ierosinājumiem devās pie finanšu speciālistes, es tam sekoju līdz.

Negribēju izlikties gudrāks par gudru, es uzticējos mūsu spēcīgajai finanšu speciālistei. Tas pirmkārt. Otrkārt, pie manis nāca deputāti, un visi, kas prasīja informāciju, to

Arī piebildēs parādās vēlme pēc izrīcībām, izklaides, ballēm. Manuprāt, neapmierinātība anketās ar kultūru un izklaidi drīzāk saņemama kā neapmierinātība ar pārāk nelielo izklaidi.

Vai mums par šo tēmu nevajag sarīkot apspriedi, uzaicinot jomu pārzinošos un atbildīgos no Dundagas, Kolkas, arī Mazirbes, no Sporta, izglītības un kultūras komitejas deputātiem? Kopā spriežam, kas ir kultūra, kas — izklaide, kādas ir izmaksas.

— Jānošķir divas lietas. Mans, izpilddirektora, skatījums ir viens. Kultūras pasākumi un kultūra ir tas viss, ko deputāti ir apstiprinājuši kultūras pasākumu plānā. Man kā Visvaldim, iespējams, kultūra nozīmē ko citu. Un arī sabiedrības domas var atšķirties:

arī dabūja. Lai pasaka, ja kādam ko atteica un neiedeva. Viscaur ievērojām atklātību.

Ja nenāk un neprasa un pēc tam teic, ka neko nedod, tas neatbilst īstenībai. Man dažas dienas pirms budžeta nodošanas pateica, ka vēl jāizdara tas un tas. Labi, sagatavojām prezentāciju, lai būtu pavisam uzskatāmi!

Jā, savulaik deputāti izvirzīja prasību pēc attīstības budžeta. Objektīvu iemeslu dēļ tas nesanāca. Lielākoties tas ir uzturēšanas budžets, daudz ko dalīt nebija. Bet sagatavošanas darbs bija godīgs, nebija tādu iestāžu, struktūrvienību, ko liktu pāri citiem.

Paldies deputātiem, kas pie budžeta konstruktīvi strādāja!

— Cik efektīvi pašvaldībā naudu tērējam un cik efektīvi iekasējam?

— Naudas iegūšanā ir iespējas, kas meklējamas vairāku gadu neizdarībā. Pie tā es strādāju, ziņošu tad, kad būs rezultāti.

— Trešais jautājums. Kādi darbi izriet no mūsu budžeta?

— Īpaši lieli darbi saprotamu iemeslu dēļ nebūs. Būs estrādei soliņi, notiks kultūras pasākumi. Ceļu uzlabošanai — cik nu var atļauties no ceļu fonda.

Jā, ceļi kā viena no lielākajām novada bēdām atspoguļojas arī anketās, bet ceļi Latvijas laukos vispār lielākoties ir slikti. Kāpēc? Arī valstij naudas nav īpaši daudz. Kur to iegulda? Tur, kur to var ātri atgūt. Lielajās pilsētās, ostās. No tīrās ekonomikas viedokļa tas ir pareizi.

Atšķirība ienākumos starp pilsētu un laukiem jau ir tāda, ka nupat arī valsts līmenī saprot, ka ar Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondu kaut kas nav kārtībā. Par to diskutē, un ir paredzamas pārmaiņas.

Savulaik Latvijas valsts sākās ar lozungu *Lauki ir mūsu nākotne*. Tagad tāda nav. Esam pievērsušies augstajām tehnoloģijām, tam visam, kam ir liela pievienotā vērtība, bet ko darīt lauciniekiem? Arī pārcelties uz galvaspilsētu? Drīz visa Latvija būs Rīga! Un gar jūras malu vasarnīcu rajoni. Un kas pa vidu, tuksnesis?

Kaut vai skolēnu pārvadāšana. Nav pareizi vienus un tos pašus likumus piemērot lielajām pilsētām un laukiem. Mums novads ir divreiz lielāks par Rīgas pilsētu, bet vai mums ir divreiz vairāk trolejbusu un tramvaju? Laukiem vajag pilnīgi citu pieeju arī likumos!

Klusu mierā jau arī nestāvēsim. Bet ir lietas, ko var ietekmēt, un ir tādas, ko nevar.

— Sarunas sākumā tu teici — kamēr nepelnām... Ja pareizi atceros tavu *troņa runu*, tad tur bija pieminēta pašvaldības iespēja pelnīt.

— Notiek jau arī labas lietas. Marta beigās domē tikāmies ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) Publisko pakalpojumu departamenta direktoru Aivaru Draudiņu. Ministrijai ir iecere — uzticēt pašvaldībām jaunu funkciju kopā ar finansējumu. Proti, iedzīvotājiem valsts institūcijās ir jākārtoto dažādas lietas — Valsts ieņēmumu dienestā, sociālie jautājumi un citi. Satiksme laukos ir vāja vai tās nav. Nevejn-

ki vispār priecājas, ka līdz Dundagai tiek, kur nu vēl kārtot darīšanas Talsos un nokļūt vakarā mājās!

VARAM iecere ir nodrošināt pašvaldībā uz vietas elektroniskos pakalpojumus un speciālistu, kas šos pakalpojumus pieņem. Līdz 70% finansējuma tam nodrošina valsts, pašvaldība dod atlikušos 30%. Vajadzēs iekārtot telpu ar zināmām prasībām, lai piekļūtu arī invalīdi, lai būtu invalīdu tualetes.

Būtiskākais ir tas, ka valsts risina naudas jautājumu. Tas ir maksas pasākums attiecībā pret valsti. Nav tā kā skolēnu pārvadājumu gadījumā, kad funkcijas pašvaldībai uzliek, bet naudu nedod.

— Kur šos pakalpojumus varētu saņemt?

— Dundagā un Kolkā noteikti, elektroniski — arī bibliotēkās. Jā, klientam jābūt ar savu interneta banku, bet vismaz daļa iedzīvotāju saņemtu pakalpojumus tuvāk dzīvesvietai.

— Daži ārpusbudžeta jautājumi. Pašvaldībā ilgāku laiku ir vairākas tukšas štata vietas. Projektu vadītājs, teritorijas plānotājs...

— Pie tā tagad nopietni strādājam un meklējam speciālistus. Vienlaikus vēlamies arī pareizi noslogot jau esošos darbiniekus.

Man savukārt ir lūgums avīzei. Uzrakstiet lieliem, trekniem burtiem: uzņēmēji, neesiet kā partizāni, dodieties zināmi! Vai tiešām jums nav jautājumu izpildvarai? Vai jums nav problēmu un jūs visi esat tik pašpietiekami? Neapgalvoju, ka atrisināšu visus jūsu jautājumus, bet esmu gatavs jūs uzklaut.

Nevienu uzņēmēju negrastos aiz rokas vest un sev priekšā sēdināt, un teikt, ka tagad dibinām Dundagas novada biznesmeņu brīvprātīgo asociāciju. Tas nedarbojas! To apgalvoju tāpēc, ka man pašam ir pietiekama biznesmeņa pieredze, es kā uzņēmējs pats esmu meklējis domubiedrus, gājis uz pašvaldību un izrunājis savas vajadzības. Kurš vēl vairāk kā uzņēmējs var pateikt, ko viņš gribētu, lai pašvaldība līdz? Atlaist nodokļus? Piedodiet, tā nebūs. Bet ir lietas, kurās varam līdzēt.

Kāpēc tad tomēr nevienš līdz šim nav nācis? Atkal ir divas atbildes. Viss ir pilnīgā kārtībā, kam es īsti neticu, un otra — cilvēki ir zaudējuši ticību. Un to es uzņēmējiem nepārmetu.

— Vai gada sākumā pieminētā zaļā iepirkuma ideja īstenosies?

— Tas ir tuvāko mēnešu jautājums un saistās ar ēdināšanas pakalpojumiem skolām. Tas pašvaldībai ir liels izaicinājums.

— Kas notiek ar Jūras pērlēm Kolkā?

— Būtibā tas ir gatavas izsolei, vēl tikai jātiek skaidrībā par dažiem sākumiem. Mans skatījums: pašvaldība telpas iznomā vienam nomniekam, ar to slēdzam līgumu par elektrību, ūdeni, kanalizāciju utt., un tad šis nomnieks to var atdot kādam apakšnomā. Ja pašvaldībai pašai būtu darīšana ar pieciem sešiem nomniekiem, tas būtu daudz sarežģītāk. Pagaidām ir saņemti divi iesniegumi nomai, bet izsole pavisam drīz būs publiski zināma visiem.

Alnis Auziņš

Mērķis ir viens — novada labklājība

Gada sākumā ar anketu palīdzību aptaujājot iedzīvotājus, ieguvām 93 atbildes, kas publicētas marta numurā. Tagad solītā saruna ar izpilddirektoru Visvaldi Radeli.

— Radniecīgu darbu anketēšanai darām, dažādās novada vietās aicinot uz tikšanos iedzīvotājus. Ir jēga to darīt, ja vietējā vara tautas balsi saklausa un skaidro, ko var izdarīt, ko nevar, un to, ko var, arī izdara.

Nebūdam sociologs, apkopoju anketu datus, savilku kopā plusus un mīnus. Lielākie plusi ir bibliotēkām. Saprotams, jo bibliotēkas nozīmē arī sociālos kontaktus, īpaši, ja zudušas skolas, pasta nodaļas, arī veikali. Bibliotēkas daļēji ir kā saietā nami.

Trīs lielie mīnusi: ceļi, iespēja atrast darbu un meža zvēru postījumi.

Uzmanīgu dara kultūras novērtējums. Pareizāk, jautājums bija par kultūru un izklaidi. Un, lai gan šī joma izpelnījies diezgan daudz plusu, ir arī krietns skaits mīnusu.

kas vienam ir kultūra, citam ir izklaide, un otrādi.

Jāatzīst — es pagaidām vēl īsti nejūtu laukumu. Un tā tas ir ne tikai izklaidē un kultūrā. Iemesls vienkāršs — pārāk ilgi esmu bijis prom no šejienes. Tāpēc arī labprāt braucu kopā ar redakciju tikties ar iedzīvotājiem, lai laukuma sajūtu dabūtu.

Marta sākumā Kolkā notika dziedāšo talantu koncerts, marta beigās — Dundagā. Vai tā ir kultūra vai izklaide? Vai abi kopā? Lielai daļai, kas atradās zālē, tā bija izklaide. Bet dziedātāju pasākums ir tautā iemīļots, zālē ir pilna, un tātad viss ir kārtībā. Vai tas iekļaujams kultūras vai izklaides ailītē, man un viņiem tas ir gluži otršķirīgi.

Sāls ir tajā: ja mēs taisām pasākumus, tad tā, lai tie būtu cilvēkiem interesanti. Ja tā būs, tad būs apmeklāti. Saprotams, ka mēs arī atbildam par kvalitāti, un te ir jāiet saprātīgs vidusceļš — nedrīkst ķert no augstās kanceles un nedrīkst nolaisties līdz zemei. Ja sarīkotu svētkus plašai publikai un visiem uzsauktu alu *Brālis*, fonā skanot šlagerim, tur piedalītos ļoti daudz cilvēku. Ja mūsu pili

sarīkotu pasākumu ar brīnišķīgu klasisko vai salona mūziku, reti kurš uz to aizietu. Mēs nedrīkstam nolaisties līdz *Brālim*, bet jāpziņās, ka nespēsim aiz matiem ievilkāt iekšā ļoti nopietnā pasākumā. Patiesība ir pa vidu. Mani pat mazāk interesētu debates, vai tā ir izklaide vai kultūra. Man ir svarīgi, lai izklaidē nenoslīgtu līdz *Brāļa* līmenim un lai kultūra nebūtu uzcelta par daudz augstu debesīs. Ja to var līdzsvarot, tad ir labi.

Varbūt mēs varam pārspriest konkrētus pasākumus: kas tajā vairāk velk uz *Brāli*? No budžeta viedokļa raugoties, es te neredzu īpašu problēmu, cilvēkiem vajag gan izklaidi, gan kultūru. Man pašam šlāgeris — nu ne visai, man patīk mierīga salonmūzika, opermūzika. Bet tas nenožīmē, ka šlāgerim Latvijā vispār un Dundagā nebūtu pilsoņtiesības.

Bet kultūras pasākumi ir tas, par ko deviņi deputāti nobalso. Starp citu, pēc sākotnējās ieceres man Kolkas koncertā vajadzēja piedalīties... Bet nebiju vēl pilnībā atveseļojies. Pēc vasaras pasākumiem man jau būtu vieg-

Turpinājums 10. lappusē.

Lauzīsim galvas dotajā virzienā!

Attālinātā darba iespējas

Kur 21. gadsimtā reģioniem meklēt perspektīvas nozares? Kāpēc laukos ir izejīgs attālinātais darbs? Kādas varētu būt jaunās darba vietas mūsu pagastos? — atbildes uz šiem jautājumiem meklēja 12. III Ances kultūras namā Latvijas Lauku foruma (LLF) rīkotā semināra dalībnieki.

Kā norādīja semināra vadītājs Āris Ādlers, LLF padomes un Latvijas Zaļās kustības valdes loceklis, galvenais iemesls šai tikšanās reizei ir iepriekšējā plānošanas perioda izvērtējums un jaunu ideju iestrādes.

Par mūsdienu perspektīvām nozarēm reģionos pastāstīja Alise Vītola, Pārresoru koordinācijas centra konsultante, Rīgas Tehniskās universitātes pētniece, reģionālās attīstības eksperte. Viņa uzsvēra, **ka ir noticis milzīgs tehnoloģijas progress, bet tieši tas var piesaistīt cilvēkus laukiem**. Protams, lauki nekad nebūs tik blīvi apdzīvoti kā pilsētas. Bet vai vienmēr mazāk nozīmē sliktāk?

Pēc darba tirgus prognozēm par perspektīvām nozarēm reģionos kļūs zaļā ekonomika — lauksaimniecība, mežsaimniecība, vides pakalpojumi un enerģētika, augstāka pievienotā vērtība tradicionālajā ražošanā — pārtikas apstrādē, kokapstrādē, metālapstrādē, tūrismā — lauku vides, kultūras un dabas mantojuma komercializēšana, sudraba ekonomika — veselības un sociālās aprūpes pakalpojumi, rehabilitācija, jaunā ekonomika — radošās industrijas, informācijas tehnoloģijas, e-komercija, elektriskie mediji u.c., māj-saimniecību ekonomika — otrās mājas laukos un saistītie pakalpojumi. Starp labajiem paraugiem Latvijā lektore minēja Rūjienas slimnīcas vietā izveidoto Senioru namu un Jāņa Nīmaņa pēc senām metodēm gatavotus augstas kvalitātes nažus un cirvjus, kuru galvenais noieta tirgus ir ASV. Savukārt Dānijā īstu veiksmes stāstu ir piedzīvojuši zvejnieku pilsētiņa Klitmollera, kas sākusi panīkt, bet, kad pāris vāciešu atklājuši visā Ziemeļeiropā ideālākos viļņus sērfošanai, tā uzplaukusi.

Kas kļūst vispieprasītākie darba tirgū? Tie ir zinātnes un inženierzinātņu speciālistu, informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti, komercdarbības un pārvaldes speciālisti, ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji, veselības aprūpes speciālisti, juridis-ko, sociālo un kultūras lietu speciālisti. Samazināsies pieprasījums pēc laukstrādnie-

kiem, mežstrādniekiem, zvejniekiem, tirdzniecības darbiniekiem.

Kā iespēju attīstīt reģionus A. Vītola minēja arī attālināto darbu. Vairāk par to pastāstīja ģeogrāfijas doktors Latvijas Universitātes pētnieks, teritorijas attīstības plānotājs un attālinātā darba praktiķis Jānis Kauliņš. Attālinātais darbs ir viņa piekoptais darba modelis jau kopš aptuveni 1995. gada. Interese par to kā dzīves veidu un eksistences formu viņam radās 90. gadu otrajā pusē. Internetā atradis nejašu uzzīņu par Zviedriju, kam tai laikā bijusi tā pati problēma, kas tagad mums: strauji samazinājies iedzīvotāju skaits. Lielā Zviedrijas vidus un ziemeļu lauku teritorijā gāja bojā kultūrainava: ciemi aizauga, ēkas sagruva, lauki aizauga. Taču kāds bija ātri sapratis, ko var dot modernās telekomunikācijas. Radās kompleksa valsts programma, kur tālākos lauku novadus apgādāja ar telekomunikācijām un labiem satiksmes ceļiem. Šī programma finansiāli palīdzēja cilvēkiem, kas izbrauca no lielajām pilsētām un apmetās uz pastāvīgu dzīvi šajās lauku teritorijās. Pārsvārā tie bija inženieri, konstruktori, arhitekti, plānotāji. Konstatēja, ka viens šāds attālinātā darba ņēmējs piesaista teritorijai vēl 7–8 cilvēkus, jo uz dzīvi pārceļas arī ģimene un viņi izmanto dažādus pakalpojumus. Parasti arī šie attālinātā darba darītāji ir maksāspējīgi cilvēki.

Kā tas atspoguļojas teritorijas tautsaimniecības rādītājos? Lielā mērā pateicoties attālinātā darba iespējām, līmeņa atšķirība starp stiprākiem un vājākiem reģioniem 10 gados stabili izlīdzināta. Aplūkojot 2013. gada iekšzemes kopprodukta, ir skaidrs, ka Latvijai jāattīstās, lai uzlabotu vājāko reģionu un lauku ekonomisko stāvokli vispār. Attālinātā darba iespējas labvēlīgi ietekmē arī makroekonomiku. Līdz ar to nepieciešams valsts skatījums uz to.

Kas var attālināti strādāt? Visi, kam nevajag tiešu saskarsmi ar darba materiālu: datu analītiķi, pētnieki, arhitekti, plānotāji, inžē-

nieri un konstruktori, tulkotāji, grāmatveži, biroja darbinieki, informācijas tehnoloģiju speciālisti, rasētāji, telemarketinga darbinieki... Nu jau zināmos gadījumos to var darīt pat ķirurgi.

Ko vajag, lai strādātu attālināto darbu? Biroja telpas, interneta platjoslas pieslēgumu, satiksmes ceļus, autostāvvietu, veikalus, bērnudārzu, skolu, kultūras iestādes, kā arī vietu, kur dzīvot.

Lektors aplūkoja arī attālinātā darba attiecību trīs modeļus: tradicionālo, t. i., algoto darbu, individuālo un mikrouzņēmumu kā attālinātā darba formu. Pirmā modeļa priekšrocība ir tā, ka darba devējs nodrošina darbu un atbild par to, problēmas — vismaz daļējas rūpes par biroju, sarežģīta darba plānošana, komunikācijas problēmas, lieli nodokļi. Individuālā darba plusi ir vienkārši nodokļi, ērta darba plānošana, mīnusi — visas rūpes par biroju un nestabili pasūtījumi. Mikrouzņēmuma gadījumā ir labākas sadarbības iespējas, mazi nodokļi un vienkārša vadība. Ir izdevīgums, ja ir augsta pievienotā vērtība. Pastāv darba algas un apgrozījuma ierobežojumi, taču ir iespēja izveidot un uzturēt biroju no ieņēmumiem. Riskus rada nodokļu politikas nekonsekvences.

Ko attālinātā darba veicēju parādīšanās nozīmē pašvaldībai un vietējai kopienai? Tur ir daudz ieguvumu, jo šie cilvēki pārsvarā ir labi atalgoti, līdz ar to viņi maksā relatīvi lielus nodokļus vietējā budžetā, daļu atalgojuma izlieto pie vietējo pakalpojumu sniedzējiem, ir ideju un ierosmju ģeneratori, spēj produktīvi piedalīties teritorijas pārvaldībā, uzlabo demogrāfisko struktūru un izkopj kultūrainavu. Kā iespējamās problēmas var būt tas, ka pieaug sociālā spriedze un palielinās dzīvojamo platību cenas.

Kāda ir pašvaldības loma attālinātā darba sekmēšanā? Piemērotu darba telpu piedāvājums ar interneta iespējām, dzīvesvietas nodrošinājums, infrastruktūra un sociālā vide, sasniedzamība — autoceļu pietiekama kvalitāte, labvēlīgs sociālais klimats.

Pastāv pietiekami daudz problēmu, kas saistītas ar attālināto darbu, piemēram, valsts politikas veidotāju neinformētība par šādu darba veidu, konservatīvisms, darba ņēmēju zināšanu trūkums par laukiem kā augstas kvalitātes dzīves vidi, pat vienkārša neiedomāšanās, darba devēju neuzticēšanās darba ņēmējam. Turklāt, lai strādātu attālināto darbu, jābūt augstai pašdisciplīnai.

J. Kauliņš piedāvāja vairākus veidus, kā varētu atbalstīt attālināto darbu, viens no

ir mūsu vietējais ražotājs.

Jā, mums novadā arī ļoti vajadzētu savu veikaliņu! Ja cītur enerģiski ļaudis to spēj...

Bērzvircavā, saimniecībā Blūdzi, iepazīnāmies ar siera ražotājiem. Mālkalnu ģimene

tiem brauc pa tirgiem.

Veikalu Jelgavā Pārtikas amatnieku sēta (sk. foto) radījusi biedrība *Pārtikas amatnieki* ar pilsētas domes atbalstu, kas piešķirusi telpas un pirmos gadus arī sedz nomas maksu. Te ir ēdami, gan citādi lietojami produkti, visi — vietējais ražojums. Veikaliņā uzraksts: *Lepns*

mājažošanai pievērsusies pirms četriem gadiem, sākot pārstrādāt dārzeņus, un mājas siers ir vēl jauns produkts, bet tie jau ir piecu veidu. Mārtiņš Rītiņš slavēja visus, izņemot kūpināto, kas man garšoja vislabāk... Jā, un viņi sieru arī marinē, izmantojot ābolu etiķi. Mājažotājs nekonkurē ar lielražotājiem,

Pašu labklājībai

Biedrība Latvijas Lauku forums (LLF) Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansētā projektā veikusi vietējās rīcības grupas teritorijas pētījumu *Biedrības «Ziemeļkurzemes biznesa asociācija» vietējās attīstības stratēģijas ieviešanas gala izvērtēšana un priekšlikumu sagatavošana*. Tajā no janvāra līdz marta beigām notikuši 7 mācību semināri un viens pieredzes brauciens. Par dažiem pasākumiem esam jau rakstījuši. Šajās lappusēs piedāvājam ieskatu seminārā Ancē, Puzē un Dundagā, kā arī pieredzes braucienā uz Zemgali.

tiem — izvirzīt attālinātā darba atbalstu kā LEADER stratēģisko prioritāti.

Diskusijā apspriežot attālinātā darba iespējas un tā atbalsta punktus Ances un Dundagas pagastā, vislielākie ieguvēji, manuprāt, bija četri jaunieši: pa divi no Ances un Dundagas. Ances puīši atzina, ka viņiem lauki patīk un tur arī labprāt dzīvotu. Viņi saskata daudz iespēju laukos un nepiekrīt, ka te nevar atrast darbu. Lai kaut ko darītu, vajadzīga pašu griešana — uzskata zēni. Viņi arī bija dzirdējuši par attālinātā darba iespējām.

Pieaugušie aicināja jauniešus būt aktīviem, nelaist garām izdevību iesaistīties dažādos darbiņos, labi apgūt angļu valodu, uzvedības etiķeti, veidot kontaktus, braukt uz ārzemēm, piedalīties brīvprātīgo darbā un visu, ko darijuši, sīki uzskaitīt savā CV, jo darba devējs, visticamāk, novērtēs viņu iniciatīvu.

Diāna Siliņa

Uzziņai

Attālinātais darbs ir darba ņēmēja un darba devēja attiecību modelis, kurā pamata komunikācija kā starp darba devēju un ņēmēju, tā starp darba ņēmēju un klientu noris attālināti, izmantojot moderno komunikāciju līdzekļus, galvenokārt internetu un tā dažādos instrumentus: epastu, Skype u.c. Darba ņēmējs strādā savā mājoklī vai tā tuvumā.

Ko tas nozīmē darba ņēmējam laukos?

Augstvērtīga, veselīga dzīvesvide. Iespēja samērā brīvi plānot savu darba procesu, orientēties uz rezultātu; tas gan prasa augstu pašdisciplīnu. Vienkāršāka sociālo problēmu risināšana. Līdzekļu ietaupījums.

Smelties enerģiju

Ivars Šleiners bija viens no mūsu novada pārstāvjiem, kas 20. III devās braucienā pa Zemgali iepazīt turienes mājažotājus.

Kā pastāstīja Ivars, tas bija pieredzes un praktisku mācību seminārs par LEADER projektu ieguldījumu vietējo produktu un teritorijas attīstībā.

Latvietim ir talants un atjauta kopt vietējās tradīcijas. Labi ir, ja atrodas kāds uzņēmīgs cilvēks, kas rosina un iedrošina citus. To pieredzējam **Lielvircavā**, kā sekmīgi piesaistīta Eiropas Savienības nauda maziem projektiem, ierīkota trenāžieru zāle, ir telpa mājažotājiem, un veikālā priecājamies par milzīgu mājažotāju produktu daudzveidību — apbrīnojami, ko cilvēki mājās spēj darīt!

Taisnība, uzreiz jautājums — kā to pārdot? Pirktspeja Latvijā ziemā ir niecīga, savukārt mājažotāju produkti maksā dārgāk. Mājažotājam vajag vēl kādu blakus rūpālu vai arī citam ģimenes loceklim blakusdarbu.

Dalbē ciemojāmie pie ķiploku audzētājiem. Šim nolūkam atvēlēti 600 kvadrātmetru laukā, un ar ķiplokiem nodarbojas tikai saimniece Antra Zeiliņa. Kad ķiploki jānovāc, tad gan talkā nāk vīrs, bērni, draugi un radi. No ķiploka izmanto visu! Pat ziedus, ko marinē, un vissīkākās daiviņas — tās karamelizē, un karamelizētie ķiplociņi ir tāds salds našķis, kuru paņemot mutē, paša ķiploka garšu gandrīz nemana. Un vēl te top ķiploku pulveris, čipsi, ķiploku majonēze un šņabis. Noietam jābūt tuvu, tāpēc saimniece ar produk-

bet viņa produkts ir unikāls. Kaut ko no šī klāsta varētu arī eksportēt, bet tas uzreiz nozīmē lielu daudzumu. To pieminēja arī *Blūžu* saimniece, kas piedalījies lielās tematiskās izstādēs, kur ārzemnieki, grieķi, pat francūži teikuši, ka labprāt iegādātos viņu sieru.

Varbūt kooperēties?

Dienas centrā Zemgale rosīgi darbojas Glūdas pagasta biedrība Attīstības centrs — Dzīvo gudri, kas pamudina vietējos saimniekot mājās, piedāvā sabiedriski pieejamu virtuvi, suvenīru darbnīcu, piesaista resursus un īsteno projektu pēc projekta.

Šajā pašā pagastā **Mazzariņu saimniecībā audzē strausus**. Vienai strausu ģimenei vajag 4 metrus platu un 100 metrus garu *gaiteņi* — taisnstūri, kur izskrieties. Šie nelidojošie putni ļoti labi pārcieš mūsu ziemas, mīnus 15 grādi tiem nav nekas.

Strausu gaļu pārdod Jelgavas ēdināšanas iestādēm. Saimnieki, Laugaļu ģimene, atraduši sadarbības partnerus, kas gērē ādu un to krāso, no ādas arī gatavo somiņas un makus, no spalvām — rotaslietas.

Laugaļi, trīsdzmitgadnieki, šķita cerīgi nākotnes skatījumā. Saimniecība būvējas, paplašinās, piekto gadu ar saules paneļiem ražo elektrību.

Pats labprāt piedalos šādos braucienos, lai smeltos enerģiju. Un vēl. Atcerējos pirms vairākiem gadiem Šamoni pilsētiņā Francijā pieredzēto: tur tādi mājažotāju tirdziņi, kāds mums bija pils pagalmā uz Ziemassvētkiem, notiek katru nedēļu...

Alnis Auziņš, Ivara Šleiners foto

Dialogs ar pēcgaršu

Tā par novada zīmola tapšanu 19. III pils mazajā zālē sacīja tā autors grafiskais dizainers Ainars Gaidis. Tieši pie garšas un pēcgaršas arī gribas aizkavēt lasītāju uzmanību.

Višpirms ievadvārdus sacīja Kultūras pils direktore Baiba Dūda, novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns un Tūrisma informācijas centra vadītāja Alanda Pūliņa. G. Laicāns uzsvēra, ka zīmols ir ļoti svarīgs kā mūsu pazīšanās zīme. A. Pūliņa priecājās, ka Ainara personā ir laimējis satikt vīru, kas pazīst drēbi un kas jau kopš sadarbības sākuma ir vedinājis duņdžiņus saprast, ko viņiem patiešām vajag. Darba gaitā ir iegūts ziņošs un pacietīgs skolotājs, savukārt skolēni cer reiz paši nostāties uz savām kājām.

Ainars Gaidis tēlainā valodā iepazīstināja ar lietas būtību. Gluži kā bērnam dodam vārdu, tāpat savu identitāti vajag firmām, uzņēmumiem, arī novadiem. Tiem jau ir ģerboņi — katra novada oficiālā simbolika, un tieši tādēļ pret to jāizturas ar cieņu, to nedrīkst nedz patvarīgi pagriezt, nedz likt visur, kur ienāk prātā. Tāpēc ir vajadzība pēc simbola, ar kuru var rīkoties brīvāk, var rotaļāties, un kam tadā veidā jādaudzina novada vārds pasaulē.

Dundagai jau ir paveicies ar dabu, Kolkasragu, lībiešiem, turklāt tūrisma firmas strādā, lai ļaudis šē atbrauktu. «Mans darbs bija tikai to salikt kopā», peticīgi sacīja dizainers. «Jums ir jūra, kuģi, laivas, zivis, dzintars, sklandrausis. Tas viss mums kopā ir jāformulē un jāattīsta. Nav jāatrod nezin kas, bet prasmīgi jāizmanto vērtības, ar ko jūs lepojaties. Tieši tādas izjūtas jārada zīmolam, tam jāveido pēcgarša, no kuras ir atkarīgs, vai cilvēks, reiz šeit nokļuvis, te atgriezīsies vai ne. Pats galvenais zīmolam ir novada attīstības ideja, lai veicinātu tūrisma, bet vienlaikus arī jārada jūsu gandarījums par savu piederību».

Tālāk ciemiņš pakavējās pie darba gaitas. Novada noskaņu izsaka mežs, krasts, lī-

biešu karogs, bāka. To vajadzēja vizualizēt vienā elementā. Bieži pieminētais skaitlis divi — divas jūras, divi pagasti un valodas — neieklaujas vienā simbolā.

«No raga nevarēju atteikties», uzsvēra grafiskā dizaina meistars, «tā bija novada kontūra, kas pārveidojās no taisnstūra par trijstūri, un lībiešu krāsas — zaļais, zilais un baltais. Zaļi balti zilajai kontūrai vēl pievienoju sauli, kas reizē simbolizē arī liedaga smilti, ko zvejnieki redz no laivas jūrā. Logotips sastāv no simbola jeb logo un burtiem. Ideālais logotips ir tāds, ka var lietot tikai burtus, tikai logo vai visu kopā».

Jau ir tapusi simbola kopa Dundagas novadam — Dundagai īpašais simbols ir zvans, Kolkasragam bāka, Slīteres nacionālajam parkam efejas lapa, Mazirbei — laiva (skat. attēlus). Zīmols izmantots jau kalendārā un novada brošūrā.

Vēl dažas vērtīgas Ainara atziņas. Dažas no tām skan kā aforismi, daži — kā draudzīgi ieteikumi priekšdienām.

Novads ir kā pakalpojums, kā prece veikalā. Jums jākonkurē ar kaimiņos esošajiem.

Pērnuden meklējam naktsmājas Kolkā. Laimes mucīņu vairs nebija, viesnīca ciet... Ja tas ir ziemas miegs, tad jāinformē, ka visi guļ.

Lībiešu valodai jāskan māju nosaukumos.

Par jūsu novadu vēsta vairākas interneta vietnes, bet tūristam piecās vietās nav jāmeklē. Vajag iekārtot tā, lai lapas cita citu papildinātu.

Izdomājiet savu preču zīmi, ko likt uz produkciju, sklandrausiem un citiem, piemēram, *Darināts Dundagā*.

Zīmola veidošana nobriest trešajā, ceturtajā, piektajā gadā. Mēs esam tikai ceļa sākumā.

Mana darba fināls būs jums domāta stila mape, lai jūs paši, man klāt neesot, varētu darbu turpināt.

Ir jau centrālais novada simbols, ko var lietot vienu pašu. Ja mērķtiecīgi pie tā strādās un to lietos, tad pēc vairākiem gadiem to visi pazīs kā Dundagas novadu.

Novadā jums ir daudz pasākumu, arī katram atsevišķam vajadzētu ko īpašu. Proti, laukumā, kam ir rags galā, varam ievietot dažādus simbolus. Nacionālajam parkam ir Ceļotāju dienas, ir paredzēti Sklandraus svētki, katram šim notikumam jāizveido savs simbols. Turklāt tam jābūt tādām, lai tas uzrunātu bez uzraksta, lai to saprastu pat mazs bērns.

Simbolam jābūt tādām, lai to varētu nodrukāt gan uz vizītkartes, gan pa visu mājas sienu.

Mums jau ir nodrukāti t-krekliņi, ļoti labi. Kreklu dizainam paņemām tikai logotipa detaļu. Jebkuru simbolu uzliekot uz šī raga fona, jau ir asociācijas ar Dundagas novadu. Pareizāk sakot, ar laiku tādas radīsies. (Baiba, Alanda un Ance demonstrēja modes!) Krekli ir lieliski. Diemžēl ar krūzīti ir noticis tas, kas nedrīkst notikt. Logo ir saspiests, un tas nav pieļaujams.

Var lietot tikai trijstūri, un ir pieejama arī

zīmola melnbaltā versija.

Viens no zīmola veidošanas pamatiem ir fotobanka, kas jāveido no gada uz gadu.

Novēlu jums mīlēt savu vietu! Jums jālepojas ar visu, kas piederējis gadsimtiem.

Tikšanās noslēgumā Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs Aldis Pinkens atzinīgi novērtēja paveikto, to nosaucot par pievilcīgu, jautru, krāsainu un interesantu. Savukārt B. Dūda uzsvēra vēlmi attīstīties pareizā virzienā un pateicās Ainaram, kas piedāvājis daudz ideju. «Mūsu ziņā bija saprast, ko īsti gribam, un izvēlēties», uzsvēra Baiba. Darba kārtībā ir izveidot kvalitatīvu fotobanku, kam budžetā ir paredzēta nauda, un ir izstrādātas vadlīnijas novada tūrisma zīmola lietošanai.

Alnis Auziņš

• **Ir iemesls priekam un pārdomām. No kreisās: Kolkas pagasta pārvaldnieks Aldis Pinkens, logotipu autors Ainars Gaidis, izpilddirektors Visvaldis Radelis un Kultūras pils direktore Baiba Dūda.**

Rūdolfa Liepiņa foto

Neīdēt, bet darīt!

Pārdomas pēc Ziemeļkurzemes biznesa asociācijas kopsapulces un semināra 19. III Puzē.

Dundagas bērnu dienas centrs *Mājas* kopš 2012. gada ir *Ziemeļkurzemes biznesa asociācijas* biedrs. Sadarboties gan sākām jau 2008. gadā, kad sagatavojām un iesniedzām pirmos divus *LEADER* projektus *Lauku atbalsta dienestā*. No šī brīža tad arī esam pie savas biznesa asociācijas un tās līderes Guntas stingri pieķērušies. Pilnīga uzticamība un gudra, radoša vadība — tā varētu raksturot pieķeršanās iemeslu. Tikšanās ar asociācijas biedriem, kas satin kopā trīs novadu — Dundagas,

Ventspils un Talsu — radošos cilvēkus, vienmēr ir īpaša ar savu izteikti draudzīgo gaisotni. Ja netiekamies biežāk, tad gada pārskata kopsapulcē noteikti. Tā ir obligāti dotā iespēja gūt labu enerģiju. Šogad pat iznāca divi vienā — pēc kopsapulces, kas šoreiz notika ļoti siltajās un mājīgajās Puzes attīstības veicināšanas biedrības *Niedre* telpās, kur Gunta veikli izvada cauri visiem atskaitīšanās līkločiem un lēmumu pieņemšanām, vēl bija seminārs ar ļoti garu nosaukumu *Pakal-*

pojumu pieejamība un infrastruktūras efektīva izmantošana pagastu sadarbībā dzīves kvalitātes uzlabošanai.

Semināru vadīja Valdis Kudiņš no *Latvijas lauku foruma*. Viņš aplūkoja vienkāršus un reizē ļoti sarežģītus jautājumus: «Cik apmierināti esam ar dažādu pakalpojumu pieejamību? Vai pašu spēkos ir veikt kādas pozitīvas izmaiņas? Vai apzināties sava pagasta, novada vietu visā valsts mērogā, domājot arī par tuvākajiem 10–30 gadiem?»

Valsts līmeņa pētījumi un prognozes rāda, ka visa enerģija jau tagad koncentrējas mazākos vai lielākos centros, un nākotnē tā vēl vairāk no mums attālināsies. Secinājām, ka ir divi risinājumi — vai jau samierināties ar to, ka esam no centra stipri attālināts reģions,

kurā vistuvākajā nākotnē būs jācenšas kaut kā izdzīvot, nedomājot par īpašu attīstību, vai arī — jau tagad pašiem ļoti gudri sarosīties un domāt par visādi pievilcīgu piedāvājumu, izmantojot tikai mums dotās bagātības un iespējas. Semināra vadītāji piedāvāja idejas smelties arī citu valstu, piemēram, Somijas ziemeļu rajonu, pieredzē, kur arī ir niecīgs iedzīvotāju blīvums. Sapratām, ka risinājumi ir. Taču ar vienu nosacījumu — negaidīt, ka mūsu vietā kāds darīs, ka mūs kāds glābs, ka mūs īpaši pamanīs. Domātājiem, darītājiem jānāk pašiem no sava vidus. Īdētāju un kritizētāju enerģija jāpārvērš lietderīgā darbībā.

Alfa Auziņa, Dundagas bērnu dienas centrs Mājas vadītāja

Pērle, kas jāspodrīna

Vārdi «idejas», «tikai», arī «radošums», «darīt», «darbs» 13. III Latvijas Lauku foruma (LLF) rīkotajā seminārā Dundagas pilī skanēja visbiežāk. Pasākums bija par vietējiem produktiem, pakalpojumiem, identitāti un mārketingu dzīves kvalitātes uzlabošanai vietējā kopienā. Stāsta novada tūrisma organizatore Alanda Pūliņa.

Nosaucot trīs lietas, kādus redzam sevi un apkārtnē, sanāca interesants skatījums. Cilvēki ir pilsoniski aktīvi, spējīgi aizdegties un sekot mērķim, izpaužoties radoši. Mūsējais ir pretstatu novads — aizvien vairāk kopā savijas tradicionālais un neierastais. Ir radošums un sadarbība. Mūsu ļaudīm ir viensētu domāšana, pietrūkst līderības. Katrs strādā savā šaurā un konkrētā jomā. Vajag līderi ar pār-

nozaru redzējumu, lai virzītu vairākas interešu grupas kopīgam darbam. Pašreiz sadarbība ir efektīva un veiksmīga nelielās interešu grupās. Ir daudz veiksmes stāstu — aktīvākie idejas īsteno arī ārpus mūsu teritorijas. Mums ir ļoti spēcīga kultūra, kas rada drošības sajūtu. Vienlaikus neuzticēšanās varai, politiķiem rada neziņu par rītdienu.

Interesanti bija uzzināt, kā Kurzemi redz citviet Latvijā. Viena no semināra vadītājām Anita Selicka sazinājās ar cilvēkiem Latgalē.

Izrādījās, ka viņu acīs esam bagātā Kurzeme ar labām māju vietām, savdabīgu arhitektūru, neskarto dabu, arī lepnie kurzemnieki ar skarbiem raksturiem. Latgalietim varbūt tā būtu eksotika — atbraukt uz Kurzemi.

Man patika, ka bijām sanākuši no vairākiem kaimiņu pagastiem un kopīgi centāmies palūkoties uz iespējām, kas mums ir. Paskatījāmies uz sevi ar potenciālā tūrista acīm. Viņu mūsu pagastu robežas neinteresē, viņš vēlas saņemt plašāku piedāvājumu klāstu. Jo lielāka teritorija, jo labāk var mūs ieraudzīt.

Secinājām, ka ikkatrs piedāvājam savus produktus, darām savu darbu, bet nav savienotāja, kas parādītu visas mūsu iespējas. Esam sapratuši, ka vērtība nav formās, priekšmetos, cenās; sajūta ir piedzīvojumā un pārstiegumā.

Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs Aldis Pinkens atzina, ka viņam seminārs asociācijas ar bērzu sulām. Mazliet paurbina — kā sāk tecēt, tā nevar apturēt ne domas, ne idejas.

Savukārt Ziemeļkurzemes biznesa asociācijas vadītāja Gunta Abaja sacīja: «Esam bagāti, tikai mums pašiem ir jāapzinās, ar ko esam bagāti. Jāskatās vairāk uz augšu, tālumā, nevis tikai uz to, kas ir zem kājām. Esam klusā Kurzeme ar maz cilvēkiem, daudz mežiem un daudz dabas vērtībām. Klusā, bet vienlaikus dziļā. Katrā viensētniekā ir pērle, kas jāspodrīna, lai to ieraudzītu gan kaimiņi, gan tālāki viesi, gan pats sev noticētu».

Uzklausīja Diāna Siliņa

Ciemos

Kļuva labi ap sirdi

18. III Nevejas *Jušanušos* jeb kā vietējie tomēr saka, *Jušos*, pie nevejnikiem ciemā *Dundadznieka* redakcijas žurnālisti Diāna Siliņa un Alnis Auziņš, deputāte un domes priekšsēdētāja vietniece Andra Grīvāne un izpilddirektors Visvaldis Radelis. Paldies par atsaucību mājiniekiem — Ilzei Petrovicai un Dacei Bumbierei!

Pa ceļam uz trešo tikšanos ar iedzīvotājiem Andra Grīvāne atcerējās, ka agrā jaunībā te braukusi uz ballēm, bet Visvaldis Radelis, ka vēl senākos laikos te piedalījies kartupeļu talkās un pusdienojis kolhoza ēdnīcā.

Kaut arī mūs nosēdināja aiz galda, uzreiz jutāmies mājīgi. Nevis kā prezidijā, nevis kā sapulcē, vairāk tomēr kā brīvākā sarunā, kā tam īstenībā arī vajadzētu būt. Kaut arī dažās replikās no zāles paškritiski izskanēja, ka «te jau sūnu ciems», kaut arī nevejnikiem tiešām ir daļa laba bēda vēl lielāka nekā kaļķeniekiem un vīdālniekiem, vismaz satiksmes ziņā, tikšanās gaisotne bija cerīga. Varbūt tāpēc, ka pati māja ir labi saglabājusies no kolhoza laikiem, un saglabājusies tāpēc, ka tai trāpījušies labi saimnieki. Šī ēka, gan privātpašums, daļai cieminieku kalpo par tādu kā saieta namu.

Redaktors un redaktora vietniece sarunas iesākumā īsi iepazīstināja ar savu darbu, arī ar šogad iesāktajiem braucieniem. Ieprieci-

tikšanās vīdālnieki nodibināja biedrību *Viss Vīdālei*, tagad spriedīsim, ko varam izdarīt. Ar gaisa balonu gan laikam nevienam nevizināsim», sacīja izpilddirektors.

Iedzīvotāji puda savu sāpi, ka pašā ciema centrā, krustojumā ir grausts, krāsmatas — nelāga Nevejas vizītkarte. Arī Nevejas skola aizvien vairāk pārvēršas par posta vietu... Otra bēda — atpūtnieki no jūrmalas visus atkritumus izmet ceļmalā, ko pēc tam izvazā lapsas un suņi. Paši nevejniki gan mēģinot vaktēt, ar suņiem un bez.

Izpilddirektors skaidroja, ka privātpašumā grūti ko darīt, vienīgi uzlikt lielāku nekustamā īpašuma nodokli, bet īpašnieku solīja sameklēt. Par atkritumu jautājumu V. Radelis bilda, ka pašvaldības policija kontrolē, vai iedzīvotājiem ir apsaimniekošanas līgumi, un zālē atskanēja apstiprinošais balss.

«Cūkmeņu jau netrūkst», atzina izpilddirektors un skaidroja lietas būtību. Likums noteic, ka sausos atkritumus aprēķina pēc

• Izpilddirektors Visvaldis Radelis diriģē nevejnieku kori. Hm, vai gatavojoties parka estrādes atklāšanai?

teju pusgada laikā neviens uzņēmējs pie izpilddirektora nav nācis aprunāties par šīm lietām. Bet iespējas ir joprojām.

Arī deputāte A. Grīvāne aicināja jautāt, sazināties pa telefonu, internetā, ierasties individuāli, — varbūt tie ir vienkārši jautājumi, par ko deputāti nespēj iedomāties, bet tiem no iedzīvotājiem jāizskan, lai nepaliktu rūgtums. «Mūsu pienākums ir jūs uz klausīt un darīt!» sacīja domes priekšsēdētāja vietniece. Uz viņas jautājumu, vai uz Neveju vispār kursē kāds sabiedriskais transports, atskanēja vienbalsīgs «nē!». Tūlīt gan kāds nevejnīks ierosināja — vai tas satiksmes autobuss, kas ap pulksten 11.00 vairāk nekā stundu stāv Mazirbē, lai pēc tam caur Kolku dotos uz Rīgu, nevarētu pa to laiku aizbraukt līdz Dundagai un atpakaļ?

Izpilddirektors skaidroja, kā šajā jomā viss notiek. Pašvaldība izsaka savu vēlmi izveidot maršrutu Autoceļu direkcijai, ja tā šo maršrutu apstiprina, tad izolē kāda autopārvadātāju kompānija to nosola. Tālāk runātājs klāstīja, kā pārvadājums rodas ienākumi — no pārdotajām biļetēm, no pašvaldības maksātā par skolēnu pārvadājumiem, kas tā pati biļete vien ir, tikai citādā veidā, un no valsts subsīdijas. Turklāt jāņem vērā, ka laukos cilvēku ir pamaz.

Izpilddirektors arī nedaudz pievērsās tā saucamajai Veides lietai. Būtība ir vienkārša: pašvaldībai pēc likuma jānodrošina bērnu vešana uz skolu, šādas funkcijas tai ir uzliktas, diemžēl Saeima, to lemjot, aizmirsusi līdz iedot naudu. Konkrētajā gadījumā rēķins nav sarežģīts: no Vīdales līdz Dūmelei ir 14 kilometri, tātad aizvešana divreiz no rīta un divreiz vakarā ir turpat 60 kilometru. Ja tādu maršrutu Autoceļu direkcijā vispār apstiprinātu, tad izmaksas būtu vairāki simti mēneš, gadā — jau tūkstoši... «Esmu teicis Latvijas Pašvaldību savienībā, ka tā nav tikai Dundagas novada problēma», piebilda izpilddirektors.

Nevejnieki pasūkstījās, ka ciemā vairs nav

ne veikala, ne pasta, uz ko V. Radelis atbildēja, ka tur pašvaldība diemžēl neko nespēj līdzēt.

Tad balss iz publikas sauca, ka sestdienās, svētdienās Dundagā mēdz notikt sarīkojumi, arī pensionāru balles, taču nevejniki tur nekad netiek!

Te nu izpilddirektors sacīja vārdus, kas jācītē pilnībā: «Neapsolu, ka vadāsim katru sestdienu, svētdienu, bet uz lieliem pasākumiem gan. Dariet tikai man laikus zināmu, tad es autobusu norīkošu. Piemēram, ja notiks Sklandraušu svētki. Vai tad, kad atklāsim jauno estrādi. Visi to dzirdēja?»

No zāles atskanēja arī lūgums, lai kādu koncertu vai teātri tepat sagādātu — starp citu, *Jušanušu* zālē ir saglabājusies neliela, simpātiska skatuviņa!

Tikšanās noslēgumā no publikas bija dzirdama arī tāda atziņa: mājās mēs daudz visu ko runājam, bet šādās skaistās sanāksšanās tas kaut kur pazūd...

V. Radelis vēlreiz visiem lika pie sirds — tādi mēs izskatāmies, mūs var atrast tur un tur. Ja nevarat visu te pateikt, tad nāciet pie mums. Vai piezvaniet. Bet jūsu ziņā ir atrast savus runas vīrus, līderus.

Jau pēc oficiālās daļas kāda nevejniece izteica divus lūgumus: lai mednieki vairāk patrenkā mežacūkas un lai pašvaldības policisti šad tad atbrauc reidā pievakarē. Inspektori jau to darot, un tas esot ļoti iedarbīgi. Kad vienreiz tā uz vakaru atbrauc, tad divas nedēļas pēc tam ir mierīgi dzīvot.

Braucot atpakaļ uz Dundagu un pārspriežot, kā mums ir gājis un kāds iespaids radies, vienprātīgi atzinām, ka Nevejā, spītējot visām objektīvajām bēdām un sāpēm, cilvēki ir apliecinoši un radoši.

*Alņa Auziņa teksts,
Diānas Siliņas foto*

• Nevejnieki uzmanīgi klausās un vaičā.

noši bija dzirdēt, ka visi klātesošie nevejniki saņem *Dundadznieku*. Kopīgi atminējāmies, ka no šīs puses ļaudīm esam rakstījuši par Vāgenmeistaru pāri, par Santu Pētersoni, par Mārti Kārklevalku. Un vēl uzmundrinošs fakts — uz tikšanos bija sanācis rekordliels apmeklētāju skaits, 13, turklāt 6 no tiem — stiprā dzimuma pārstāvi.

Deputāte Andra Grīvāne atzina, ka viņai Neveja saistās ar skolas bērniem, kas visai saliedēti turas kopā, un ar labām volejbola tradīcijām. Vēlāk jautājot, kā jaunieši te pavada laiku, skanēja atbilde, ka pie *līvānietēm* jau dzenājot bumbu.

Visvaldis Radelis uzsvēra, ka viņam kā izpilddirektoram ļoti svarīgi sajūst, izprast novada cilvēkus, tāpēc aicināja droši paust, kas ļaudīm patīk, kas nepatīk, kādas ir vēlmes, un savas puses solot godīgi pateikt, ko pašvaldība var līdzēt, ko ne.

Kā iedrošinot un iepazīstinot ar pirmo braucienu pieredzi, izpilddirektors pastāstīja par Kaļķiem un Vīdali. V. Radelis noskaidrojis, ka Kaļķos ir bibliotēkai piemērots divstābu dzīvoklis daudzdzīvokļu mājā un jau vienojies ar dzīvokļa īpašnieku, ka kopā ar bibliotekāri apskatīs dzīvokli un tā piemērotību bibliotēkai. Dzīvokļa īpašnieks ir gatavs to pat izremontēt un tad dot nomā. Tāpat līdzēts citā sūpē — traktors jau divreiz nogreiderējis ceļu uz vietējiem kapiem. Vīdālnieki jau izdarījuši savu atbildes gājienu. «Mēs rosinājam veidot biedrības, budžetā šim nolūkam ir paredzēta nauda. Rīkojieties! Uzrakstiet projektu, piepildiet savas idejas! Mēs jums palīdzēsim. Kādu nedēļu pēc Vīdales

mājā deklarēto iedzīvotāju skaita. Diemžēl novadā netrūkst tādu māju, kas pēc būtības ir īsti viesu nami, lai gan formāli tie viesu nami nav, un tādus nevar ietekmēt. Savukārt visa piekraste gar Dižjūru un Mazjūru pēc likuma ir Slīteres nacionālā parka teritorija. Parkam nav naudas, lai pludmalē savāktu sausos atkritumus. Pašvaldība ar vienu zvejnieku saimniecību ir noslēgusi līgumu, un tā jau otro gadu vāc atkritumus — būtībā svešā teritorijā.

Izpilddirektors uzslavēja nevejnīku, kas jau pāris gadus Lielās talkas dienā nosoļo vairākus kilometrus no savām mājām uz Dundagas pusi, vākdams atkritumus. Ievirze gan ir cerīga — pirmajā gadā salasīti 28 maisi, pērn tikai 17.

Pašvaldības pārstāvis arī stāstīja, kā būtiski varētu atrisināt tukšo skārdeņu un plastmasu pudeļu lietu. Latvija varētu pārņemt citu valstu pieredzi, kur ir uzstādīti automāti, kuros iemet skārdenes un plastmasas pudeles, un automāts par to izmet *kapeiņiņu*. «Ja mūsu *Top!* veiklā ierīkotu tādu automātu, tad veči tur stāvētu rindām», prognozēja izpilddirektors. Un ceļmalas būtu daudz tīrākas.

Uz vaičājumu par iespējām līdzēt darba meklētājiem V. Radelis skaidri un gaiši atbildēja, ka pašvaldība nerada darbavietas. Tā var vien palīdzēt šajā tik svarīgajā jomā, radot uzņēmējdarbībai labvēlīgus apstākļus. Pašvaldība tieši var radīt darbavietu tikai pašā pašvaldībā — par budžeta naudu.

Runātājs vēl uzsvēra, ka pēdējos 14 gadus ir strādājis privātbiznesā un labi pārzina uzņēmējdarbības jomu. Diemžēl šeit, Dundagā,

• Lūk, arī paši Jušanuši jeb Juši, kur viss notiek.

No kolhoza centra līdz saietam namam

Kopā ar tautas priekšstāvjiem un izpildvaru apceļojot dzimto zemi, martā tikāties ar nevejniekiem *Jušanšos* jeb, kā tomēr ikdienā saka paši ciema iedzīvotāji, *Jušos*. Ļoti mājīgā, omulīgā gaisotnē. Kad ieminējāties, ka te, kolhoza bijušajā klubā, tagad privātmājā, mūsaprāt, ir izveidojies tāds kā saietas nams, īpašniece Dace Bumbiere piekrietoši māja ar galvu.

Laikam gan bieži tā vis nenotiek! Pēc nedēļas braucu pie Daces un viņas māšas Aldonijas Punucanovas parunāties.

Ieskatījās jau pirms 40 gadiem

Reizēm cilvēki viens otrā ieskatās, bet dažādu apstākļu dēļ apprecas tikai pēc daudziem gadiem. Dacei Bumbierei tā gadījās ar māju. Kad viņa no Kaļķiem 1976. gadā pārcēlās uz Neveju, Juši, kā toreiz sauca ciema lepna mājā, kolhoza *Dundaga* Neveja iecirkņa centru, ātri vien iekrita sirdī un prātā. Varbūt arī tāpēc, ka te sākās darba gaitas — Dace te gana ilgi nostrādājusi par pavāri un nedaudz arī par pastnieci. Dace toreiz dzīvoja *Zemkopjos*, un tur sešu cilvēku ģimenei bija pašauri. Strādājot *Jušos*, nodomājuši — tik lielā mājā gan būtu labi dzīvot!

Tolaik *Jušos* augšstāvā atradās pasts, bibliotēka un telefona centrāle, apakšā — dzīvoklis, ēdnīca un zāle ar skatuvi. Te, klubā, kolhoznieki pulcējās atskaišu un pārvēlēšanu sapulcēs, te bērniem rīkoja Jaungada svinības, pašdarbnieki brauca un iepriecināja kolhozniekus ar teātra izrādēm. Koncertēja bērnu darza audzēkņi.

Daces māsa Aldonija piemetina, ka tēva brālis Gusts Kalmanis bijis brigadieris un ciema padomes priekšsēdētājs, dzīvojis Čunčās.

Juši bijuši ciema centrs. Cilvēku — krietni

tas, beigtas. Par verandu vēstījuši tikai stabi... Taču *Juši* bija sen iekrituši prātā, pamati ēkai labi, jumts tāpat, arī par cenu ar saimniekiem vienojušies. Beigās viņi gandrīz vai paši lūgušies, lai māju nopērkot. Labi, jākārto tik dokumenti!

Kad nu abi ar vīru braukuši uz Talsiem pēc Zemesgrāmatas, ieraudzījuši, ka ierakstīts mājvārds *Jušanši*. Kas tas tāds? Notārs Indulis Sermukšnis atzinis, ka pats nezina, kāpēc tā uzrakstījis. «Varbūt vīra vārdu pielika klāt?» spriež Dace. «Tas nozīmē, ka varēja būt arī *Jušudaces*», es izsaku varbūtību, un Dace smaidot piekri. Notārs atzinis kļūdu, bet sacījis — lai visu no jauna pārrakstītu, tas prasītu laiku. «Mums jau tad bija vienāla, kāds mājvārds, kaut vai *Jušupēteri*. Mēs māju tāpat par *Jušiem* saucam, ciemnieki — tāpat».

Pēdējos piecpadsmit gadus Daces ģimene daudz ieguldījusi *Jušu* atjaunošanā. Un iegulda joprojām! Vīrs gan drīz vien nomiris, tik vien paguvis, kā šķūnīti uzcelt. Par laimi, Dacei ir četri bērni, dēls dzīvo pavisam netālu un bieži nāk talkā. Gan pie mājas, gan ar traktoru zemes darbos. Pie mājas ir seši hektāri, kur izaudzēt visu latviešu cilvēkam vajadzīgo.

ir radinājusi strādāt. Tad nu Ilze atbraucot un izkomandējot, kādus ēdienus vārīt, kādus galdus klāt. Pie durvīm ir nolikta kastīte ziedojumiem, tur tad samet naudu, cik nu katrs var atļauties. Cik visa izrīcība maksā, to jau visi zina.

Ko tad *Jušos* svin? Pārsvārā ciemnieku dzimšanas dienas. Protams, arī pašas Daces dzimtas jubilejas, un nedēļu pēc mūsu sarunas jau bija paredzētas māšasmeitas kāzas. Lielās kopīgās sanāksšanas ir trīsreiz gadā: Jaungads radu lokā, Jāņi un ražas balle. Jā-

dzīvi. Varētu teikt, ka tā savukārt uztur un uzmundrina pašas māšas, lai gan lielās izrīcībās un godi prasa daudz enerģijas. Jāpiebilst, ka Aldonija uz šejieni no Kaļķiem pārcēlās 2004. gadā, un iesākumā nemaz nelikās, ka te varēs iedzīvoties.

Kad Dace ar vīru Ansi iegādājās *Jušos*, ģimenei bija doma atvērt savu konditoreju, mazu ceptuvīti. Meita Ilva pēc profesijas taču ir konditore! Daces vīrs ātri nomira, un plāni drusku mainījās. Bet sarunas gaitā jutu, ka ieceres gluži atmestas nav un nākotnē tās vai

• Māšas Aldonija un Dace — visu gadu lielās vārītājas un šmorētājas.

Autora foto

ņos un ražas ballēs sapulcējas cilvēku sešdesmit. Taisnība, pēdējos gados gan pa Jāņiem paši izbraucot kaut kur ārpusē.

Vaicāju par iespaidīgo skaitli, sešdesmit, — vai tad Nevejā šajos laikos maz ir tik daudz iedzīvotāju? Māšas skaidro, ka tādos gadījumos sabrauc radi, draugi un bijušie nevejnieki. Par šo izrīcību vērienu un brašumu liecina uzaicināto muzikantu grupu nosaukumi: *Rumbas kvartets*, *Jūrkant* un *Roja*. Nu ja, skatuvīte zāles galā tā vien prasās izmantojama!

«To daudzi saka: te var atpūsties, te ir kā mājās», Dace saka ar lepnumu. Galdu klāšana galvenokārt esot Daces meitas Ilvas un mazmeitas Kristīnes ziņā. Dace un Aldonija — lielās ēdienu taisītājas. Reizēm atbraucot palīgā māsa Zelma no Lateves. Ko tad parasti ceļ galdā? Tradicionālos latviešu ēdienus: karbonādes, kotletes, štovētus kāpostus, kartupeļus, lašmaizītes. Siekalas saskrien mutē, vai ne? Es vēl painteresējos, ka šajā pusē laikam jau godi nav īsti godi, ja nelielā galdā divus dažādus saldus. Uz to māšas atbild, ka taisa divus un trīs saldus, kad ir pieprasījums. Galdi ir tādi, ka lūst.

Šolaiku īstenība un nākotnes sapņi

Māju Daces ģimene ir atjaunojusi, pat izglābusi no daudzu agrāk lepnā māju bēdīgā likteņa, un cik jaudā, uztur ciema saviesīgo

citas idejas, varbūt pat par veikalu vai viesu namu, var atdzīvoties. Augšstāvā ir četras istabas. «Kas to zina, ko jaunie darīs», Dace nosaka, un tas ir teikums ar atvērtām beigām.

Ciema dzīve kopumā gan ir krietni panīkusi salīdzinājumā ar iepriekšējiem laikiem. Ne vairs skolas, ne pasta, ne veikala, ne sabiedriskā transporta.

Gadus septiņus nevejniekiem jāiztieks ar autoveikaliem vien. Bet veikals krustojumā nodedzis mīklainos apstākļos un arī nelaimīgas apstākļu sakrītības dēļ. Līvānu māju iedzīvotāji, pamanījuši sarkano gaili, izsaukuši ugunsdzēsējus, kas atbraukuši un sākumā arī liesmas apdzēsuši, bet pietrūcis ūdens! Kamēr nu braukuši pēc tā, tikmēr viss uzliesmojis atkal...

Autoveikali, kaut arī padārgi, trīsreiz nedēļā nodrošina vismaz pašu nepieciešamāko. Ko tad lai saka par satiksmi? No Dundagas brauc tikai skolēnu autobuss, un tas nozīmē, ka bērni četros ir mājās, nekādās ārpuskolas nodarbībās viņi nevar iesaistīties. Līdz Dundagai ir 10 kilometri.

Savas bēdas un vēlmes nevejnieki jau izteica tikšanās reizē ar izpilddirektoru. Tagad Dace vēl uzsver: būtu labi, ja kādu reizi pie mums atbrauktu pašdarbnieki! Paši arī savu reizi gribētu aizbraukt uz Dundagu, kad tur

Nobeigums nākamajā lappusē.

• Skats no zāles uz mielasta vietu.

Autora foto

• Ilzes Petrovicas jubilejā. Aiz radu un draugu saimes nojaušama mazā skatuvīte.

Foto no D. Bumbieres albuma

vairāk. Pats par sevi saprotams, ka ikdienai vajadzīgo nevejnieki iegādājušies veikalā, kas 70. gadu vidū atradies *Beitikos*, pēc tam otrpus ceļam, pašās beigās — sarkanajā mājā krustojumā, kas pirms vairākiem gadiem nodega.

Un kur nu vēl lieliskā satiksmē! Dace uzsver, ka tas ir bijis viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc uz šejieni pārcēlusies, — lai bērniem būtu ērtāk izbraukāt uz skolu un atpakaļ. Toreizējos maršrutos *Jušanšu* saimniece zina no galvas: Kuldīga—Sīkrags agri no rīta, tad ventspīlnieks, tad jelgavnieks, tad talenieks, visbeidzot vakarā atkal kuldīdznieks no Sīkraga atpakaļ.

Dubultā grāmatvedība — Juši un Jušanši?

Māja esot celta 19. gs. beigās. Pirms tam bijusi vecā māja, kas nodegusi. Te dzīvojuši lieli saimnieki, uzcēlušī astoņpadsmit ēkas. Kad 90. gadu beigās Dace ar dzīvesbiedru Ansi beidzot nolēmuši māju iegādāties, tā jau bija nodzīvota līdz kliņķim. Īstie mantinieki dzīvoja Tukumā, bet no *Jušu* senās godības nekas nebija palicis pāri, — tādi cilvēki pēdējos gados te bija mituši! Lejā elektrības vadi norauti, viss izdemolēts, krāsnis pārkurinā-

Kā iesākās saviesīgā dzīve

Dienā, kad esmu ieradies *Jušos* jeb *Jušanšos*, māšas ir mazliet sagurušas, jo aizvadītājās brīvdienās viens ciemnieks svinējis jubileju, un tādās reizēs Daces un Aldonijas pārzinā ir uztaisīt ēst, sapost zāli, pēcāk nogatavot traukus un visu nokopt. Slodze ne pa jokam, turklāt Aldonija jau iesaļojusi deviņtā gadu desmitā, bet Dacei mēdz streikot sirds. Bet viesi ir lustējušies vareni, jo uz grīdas vēl atrodam vienu nolauztu papēdi. Tātad krietni dancots!

Dace stāsta, ka aizsākums neoficiālajam saietam namam meklējams vēl pirms Bumbieru ģimene ienākusi šajās mājās. «Ciemā bija neliels pulciņš, cilvēku desmit, pārsvārā pensionāri, kas cits pie cita gāja uz jubilejām. Kad iegādājāties *Jušos*, tas turpinājās pie mums». Tā pa īstam lielākas dzimšanas dienas sāka taisīt pirms divpadsmit gadiem, un pirmā bija pašas Daces 50 gadu jubileja, kad kuplā pulkā sabrauca radi un draugi. Nu maisam gaiss bija vaļā! Dace uzsver, ka Aldonijas meitai Ilzei ir lielākais ķēriens visu rīkot. Viņa paskubinājusi, ka ir jāorganizē balles, jubilejas, viņa arī sarunā muzikantus.

Aldonija piebilst, ka meitu no bērna kājas

Nobeigums no iepriekšējā lappuses.

notiek kādi svētki, piemēram, Lieldienās, kad tirgus laukumā paredzētas visādas izrīcības. Un vēl Dace piebilst: Vīdalei, Kaļķiem, Mazirbei no pašvaldības iedod naudu, mums neko.

Raugu skaidrot pašvaldības nostāju, uzsverot, ka pašiem jābūt rosīgiem, jādibina biedrība un jāizmanto mūsdienu iespējas tikt pie kādas kapeikas kopīgam labumam.

Kad pieminu mūsu avīzi, ko šē saņem un lasa, un jautāju, par ko vēl vajadzētu rakstīt, Dace pēc pārdomu brīža bilst, ka reizi pusga-

dā pie sevis gribētu redzēt pašvaldības vadību. «Kaļķus, Vīdali, tos jau atbalsta, Nevejas ciems ir galīgi nostumts!»

Izklāstu savas domas, ka novadā ciemu ir daudz un labi jau būtu, ja turpinātos nesen aizsāktā prakse un lielākās apdzīvotās vietās izpilddirektors, kāds deputāts un varbūt arī speciālists aizbrauktu reizi gadā. Un pajautāju pretī: vai pie nevejniekiem pirms pašvaldību vēlēšanām neatbrauc deputātu kandidāti?

«Neviens nebrauc!» Dace saka. «Un neviens arī neprasa, kā mēs uz savu vēlēšanu iecirkni Dundagā nokļūsim. Mums tik atnāk

lapas, lai katrs dara, kā zina. Kad domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns bija ieradies apsveikt mūsu 80 gadu jubilejā, es viņam piedāvāju, kāpēc nevejniekiem te nevar ierīkot iecirkni. Viņš teica, ka varētu. Kādreiz jau atradās Nevejas skolā. Kā tur bija saposts, puķes apkārt mājai! Tagad tur valda ārprāts, logi izsisti, posts. Tur tikai viens kārtīgs cilvēks dzīvo».

Arī draudzes pulcēšanās vieta

Gadus trīs Daces mājā reizi mēnesī, sestdienās, pulcējas baptistu draudze no Pitraga

ar mācītāju Nauri Graudiņu. Paši kādi pieci, no ciema atnāk kādi piecpadsmit. Dace stāsta: «Pitradznieki te piedāvājās, un mēs piekritām. Viņi parasti atbrauc ar savu ansambli, un mēs kopīgi padziedam, viņi parāda arī dažādas filmas. Kopā ar pitradzniekiem arī svinam Ziemassvētkus, kad uzdedzinām eglīti un cits citu apdāvinām. Es jau esmu Dundagas baptistu draudzē un savu reizi arī tur aizbraucu».

Lai nevejniekiem veicas!

Alnis Auziņš

Pie mums, uz zemēm

Brausku mantinieks ceturtajā paaudzē

Jau rakstījām, ka 20. II Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga novadu lauksaimnieku pasākumā mūsu novada pašvaldības diplomus saņēma vairāki mūsējie. Šoreiz ciemos pie vienīgā Mazirbes lauksaimnieka Ainara Šimpermaņa.

Brausku zemi viņa priekštecis Kārlis Jaunvalks 1856. gadā par zelta naudu izpircis no barona Ostenzakena. Māju uzcēlis pats. Vecā māja, kas bijusi guļbūve, ir noārdīta, jo sākusī bojāties — kokā bija iedzīvojušies ķirmitis. *Brauskas* no jauna Ainars, viņa brālis Mārtiņš un audzītēvs Māris Kriķītis sākuši celt 1996. gadā. Jaunā māja ir celta no fibro blokiem un apmūrēta ar ķieģeļiem. Tā izskatās pavisam citādāka nekā vecā, ir arī krietni lielāka. Viss tajā ir pārbūvēts: grīdas ir betonētas, logi mainīti, 2. stāvs celts no jauna. «Celtniecībā esmu strādājis. Visos piekrastes ciemos pa kādai koka mājai esmu restaurējis. Man patīk darboties ar koku un citiem dabiskajiem materiāliem», saka Ainars. Mājā remontē turpinās. Tos saimnieks veic pamazām pa posmiem, jo vajag gan laiku, gan līdzekļu. Grīdu istabā, kurā runājamies, klāj glīti koka dēļi. Ainars teic, ka šie koki nākuši no paša meža, tad sazāģēti un dēļi uz maziem darbagaldiem apstrādāti. Māju remontēt var ziemā, kamēr nav daudz lauku darbu. «Vienu telpu izremontēju, tad nākamajai sakrāju materiālus un apstrādāju tos. Tā lēnā garā viss notiek. Māja, tāpat kā Rīga, nav vēl gatava, bet viss notiek», stāsta Ainars.

Mantojuma zeme ir 96 ha, no tās ap 60 ha aizņem meži. «Tie daudzviet ir aizaugušas vectēva pļavas, nekas vairāk. Kas tas par mežu? Bet tā zemes plānos skaitās. Meža tur vēl nebūs nez cik gadu. Grāvji ir aizauguši, Slīteres Nacionālais parks neļauj tīrīt, jo grāvji nav meliorācijas plānā. Mežs slīkst nost, un koki nokalst. Tas nav pareizi, ka neļauj tīrīt», Ainars klāsta savu viedokli.

Brausku saimnieks nomā gandrīz 90 ha. «Cilvēki šlīterē ir laimīgi, ka te ir kāds, kas nopļauj viņiem zāli. Man savukārt vajag sienu», saka Ainars. Saimniecībā ir seši traktori, pieci no tiem ir padomju laika, iegūti par pa-

jām, kad likvidēja kolhozu *Dundaga*. Ainars tos sačubina, un traktori iet, ka rūc. «Galvenais, ka tie kalpo. Labi, sagrabinātu naudu, lai nopirktu lietotu *Valmet*, bet pēc tam, ja vajadzēs kādu detaļu, tā maksās 20 reižu dārgāk nekā padomju laika tehnikai». Lai tiktu pie sestā traktora, izmantots Eiropas Savienības (ES) projekts, kurā pusi naudas atmaksāja, otrā daļa bija jāsamaksā pašam. Lai varētu traktoru iegādāties, nācies ņemt kredītu. Brīvas naudas jau nav. Ir nopirkti vajadzīgie agregāti, ko pielikt traktoriem. Ar mazo traktoriņu var iebraukt arī mazdārziņos. Ainars apstrādā zemi citiem mazirbniekiem, kam ir tāda vajadzība.

Saimniecībā ir 15 slaucamas govys, no kurām visvairāk piena dod Balva — ap 40 litru dienā. Kopā ar jaunajiem sanāk ap 40 ragulopu. Ir gan piena lopī, gan krustotie piena un gaļas. Govys slauc Ainars. Kad tuvojas brīdis, kad teliņam jānāk pasaulē, tad saimnieks kaut vai divas nedēļas katru nakti iet raudzīties, kas notiek. «Kad gotiņai vienā reizē piedzimst divi teliņi, tas ir kā brīnums», atzīst Ainars. Šoziem tā bijis: pasaulē nākuši divi bullīši. *Brausku* saimnieks uzteic veterinārārsti Agitu Zakari, ar ko kopā labi un ilgu laiku

«Kad gotiņai vienā reizē piedzimst divi teliņi, tas ir kā brīnums», atzīst Ainars.

ir sastrādājušies: «Viņa par maniem lopiem zina vislabāk». Vēl audzē vistas un aitas pašu vajadzībām. Kā jau lauku saimniecībā, te mājo vairāki kaķi un trīs suņi.

Ainaram jāizaudzē arī graudi lopbarībai.

Parasti viņš sēj ziemas rudzus, vasaras kviešus un kviešus kopā ar auzām. «Aizbraucu šoziem uz lauku un rudzu, ka rudzi ir pavisam mazi, būs jāuzliek papildmēslojums», vērtē saimnieks.

Lopus tagad tur stallī, kura mūri saglabājušies no Ainara vectēva celtās kūts. Kolhoza laikos ierīkotas labierīcības, stallis paremontēts un tajā atradusies ferma, kurā Ainara mamma slaukusi govys. Iespējams, nākamajā ES plānošanas periodā būs pieejami kādi ES projekti, lai varētu uzcelt jaunu un lielāku stalli. Atsevišķā ēkā ir darbnīca. Šķūnis ir kopā ar kalti. Ainars graudus kaltē tepat, jo uz citurieni braukt neatmaksājas.

No tā, ka viņš šeit saimnieko, savs labums tiek arī Mazirbei. Ainars var nopļaut sienu, apstrādāt mazdārziņus, atvest malku, iztīrīt kanalizācijas akas, lai nav jāsauc zelta vedēji no Dundagas vai Talsiem.

«Vienīgais šajā pusē ņemos ar lauksaimniecību. *Breša zemnieki* to vairs nedara, no viņiem nomāju zemi. Pļauju zāli, audzēju labību. Ja es to nedarītu, kurš gan šeit nāks?» viņš jautā.

Lai visus laukus apstrādātu, savāktu sienu un vēl novāktu ražu, bez palīgiem neiztikt, un Ainaram tāds ir brālis Mārtiņš, kas atbrauc no Ventspils. Kaimiņš Andris Štokmanis, kas kādreiz strādājis Nevejas darbnīcā, palīdz saremontēt tehniku. Ainars savukārt kaimiņam atved malku. «Attiecības ir būtiskas — kaimiņš kaimiņam palīdz», viņš uzsver.

Brauskās saimniekot Ainaram ir dabisks dzīves veids, jo šeit, sākot no bērnības, arī pārsvarā ir dzīvojis. Mācījies Dundagas vidusskolā, pēc 10. klases devies uz Ventspils 20. profesionāli tehnisko vidusskolu, kur apguvis autoremonta atslēdznieka profesiju. «Toreiz mācības nebija ne prātā, gribējās apgūt kaut ko ar tehniku saistītu. Tagad šīs iemaņas noder, kad jāremontē traktori, kombains un vieglais auto», novērtē Ainars. Turklāt ņemties ar tehniku viņam patīk. Kādu laiku braucis Anglijā uz krabju kuģa, kur bijis ļoti smags darbs. Beidzis arī juridisko koleģiju Ventpilī, tā iegūstot pirmā līmeņa augstāko izglītību.

Brauskās saimniekojot, darba cikls ir saistīts ar gadalaikiem, viņam zināms, kas kurā jādara. «Vectēvs, šeit strādājot, sakrāja zelta naudu, varēja dīķus no barona nopirkt. Sākoties karam, viņam bija iekrājumi, bet tie visi kara laikā aizgāja. Ja mani priekšteči varēja te izdzīvot, kāpēc es to nevarētu? Var nopelnīt tā, ka pašam nepieciešamākajam pietiek, iztikt varam, bērnus izskolot arī», stāsta Ainars.

Par meža dzīvnieku postījumiem viņam ir savs filozofisks skatījums: «Tas, ka te meža zvēri staigā, ir dabiski, tas ir jāpieņem. Kā viņi iesākuši nākt uz lauka, tā arī nāks, jo atklājuši, ka te aug kaut kas garšīgs. Pirms kādiem 300 gadiem meža dzīvnieki te staigāja brīvi. Ienācējs šeit esmu es. Var jau uz šo lietu arī tā paraudzīties».

Kad ticis aicināts uz lauksaimnieku pasākumu un apratis, ka gaidāms pašvaldības diploms, Ainars bijis ļoti pārsteigts. Pirmais aicinājais novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns. Ainars vēl šaubījies, braukt vai nebraukt. Bet, kad piezvanījusi arī novada lauku attīstības konsultante Ilze Šteine un pieteikusi, ka jābūt, tad sakārtojais visu dzīvi, lai tiktu. Pasākums Ainaram ļoti gājis pie sirds. Viņš uzskata, ka ir būtiski pamanīt un novērtēt cilvēkus, kas kaut ko dara.

Ainars nav vientuļnieks, gluži otrādi, vi-

• Oktobrēns Dundagas vidusskolā.

Foto no A. Šimpermaņa albuma

ņam ir kupla ģimene — sieva Ilze un pieci bērni: piecpadsmitgadīgais Kristaps, divpadsmitgadīgā Annija, astoņgadīgais Elijs, trīsgadīgā Adele un nedaudz par gadu vecākais Lūkas, pastarītis. Ilze ar bērniem gan pārsvarā dzīvo Ventpilī, bet nedēļas nogalēs un vasarās mīt *Brauskās*. «Manai sievai darbā nesanāk iet, jo viņai jāaudzina bērni un tas ir liels darbs», novērtē Ainars.

Īpašas ir *Brausku* saimnieka attiecības ar Dievu: «No daudz kā atteikšos, bet no Dieva gan ne. Daudzreiz Viņš stāvējis man klāt kritiskos dzīves brīžos, kad neviens cits man nevarēja palīdzēt, vienīgi Dievs.

Jaunībā man bija visādas problēmas, aizrāvos ar nevajadzīgām lietām. Kad satiku Dievu, visa dzīve paversās citādi: viss bija jauns. Agrāk daudz kas ir izdarīts, par ko ir skumji, bet ar Dievu vienmēr ir cerība. Katru reizi, kad tu pie Viņa iesi, Viņš tev piedos. Cilvēks var nepiedot, bet Dievs ir apsollījis piedot. Cilvēkam gan pašam tas jāamcās — man tas bija kas jauns. Piedot ir grūti, tas jāamcās visu dzīvi.

«Attiecības ir būtiskas, kaimiņš kaimiņam palīdz», uzsver Brausku saimnieks.

Pašam jāatzīst, ka dari nepareizi, nevis jāizliekas, ka viss ar tevi ir kārtībā. Viss jāmaina radikāli: domāšana, attieksme, izturēšanās. Celies, kriti, meklē un atkal kriti, līdz satversi Dievu. Pašam arī kaut kas jāgrib, nevari visu laiku būt kā lupata, stumjams un grūžams».

Dievkalpojumus Ainars apmeklē gan Mazirbes luterāņu baznīcā, gan Dundagas draudzē *Prieka vēsts*. Viņa sieva Ilze kalpo Mazirbes draudzes padomē.

Uz jautājumu, kas Ainaram sagādā vislielāko prieku, viņš atbild: «Attiecības ar sievu un bērniem, draudzes kopība, attiecības ar cilvēkiem. Kad eju uz draudzi, izraujos no ikdienas rutīnas, ieju atšķirīgā pasaulē, kur skar citas tēmas».

Diāna Siliņa

• Pie jaunākā traktora.

Autores foto

Par zaļu pat vēl zaļāks

Ēnu dienas atskaņas

11. II visā Latvijā notika Ēnu diena. Mazliet pastāstīt par savu ēnošanas pieredzi lūdzu vidusskolas audzēkņus Adrianu Beņislavski, Kārlis Alksni un Rasu Kokoreviču.

Kad šo rindiņu autors pirms četriem gadu desmitiem bija Adriana, Kārļa un Rasas vecumā, Latvijā saule nespīdēja, un tāpēc neviens nevienu neēnoja. Bet tagad viss ir mainījies. Ēnu dienā, karjeras izglītības programmas pasākumā, jaunieši piesakās vērot kādas profesijas pārstāvi, lai, kopā ar to pavadot vairākas stundas, gūtu tiešu priekšstatu par šo darbu.

Adrians un **Kārlis** mācās 10. klasē un ēnoja pirmoreiz. Klasesbiedri, stāstot par savu ēnošanas pieredzi, bija zēnus ieinteresējuši. Puiši pieteicās ēnot mūsu pašvaldības policijas inspektorus. Griboties daudz ko izpētīt, bet šī joma radījusi vēlmi to iepazīt tuvāk. Policijas inspektori gan ikdienā ir bieži re-

dzēti, taču kāds izskatās kārtības sargu darbs no iekšpusēs?

Vispirms jaunieši piezvanīja un pieteicās. Ēnu dienas rītā ceļš jau veda uz policijas inspektora kabinetu. No vecākā inspektora Jāņa Simsona Adrians un Kārlis uzzināja, kas ir pašvaldības policija, kādam nolūkam tā dibināta, kādi ir inspektoru pienākumi, iepazīnās ar protokolu veidiem un kā tos noformē.

Pēc tam puiši kopā ar inspektoriem J. Simsonu un Kārli Bogdanu izbrauca nelielā reidā pa Dundagu, līdz pat Jaundundagai. Uz jautājumu, kāpēc tieši tur, inspektori atbildēja, ka šajā ceļa posmā biežāk gadās aizturēt autovadītājus bez tiesībām.

Tad K. Bogdans saņēmis izsaukumu uz ... Dundagas vidusskolu, kur it kā esot iereibuši cilvēki kurtuvē. Aizbraucot izrādījās, ka tas gan ir viltus izsaukums. Jaunieši uzzināja, ka arī tādi gadās inspektoru ikdienā, un jāreaģē jau ir uz visiem.

Atgriezušies inspektoru darbavietā *Līkajā muižā*, jaunieši uzzināja, kur jāmācās, lai kļūtu par kārtības sargātāju, inspektori iepazīstināja ar savu ekipējumu, arī rokudzelžiem, ko abi pusaudzī gan nevēlējās uz savām rokām izmēģināt.

Kādi ir secinājumi? Ir iegūti praktiski iespaidi. Abi klasesbiedri atzīst, ka tie ir interesanti, bet tālāk domas dalās. Kārlis sapratis, ka šis darbs tomēr nav viņam domāts, turpretī Adrians gan apsver iespēju kādreiz kļūt par policistu. Paldies ēnu devējiem!

Vidusskolas 11. klases audzēkne Rasa šogad ēnoja jau otro reizi. Pērn braukusi uz lidostu. No kā tieši uzzinājusi par Ēnu dienu, meitene pat īsti neatceras, taču šādu iespēju gribējies izmantot, turklāt lielā pilsētā, visdrīzāk — Rīgā. Uz jautājumu, vai lidosta nav saistījies ar domu par stjuartes darbu, Rasa teic, ka ne, viņu vadījusi vēlme iepazīt lidostas darbu kopumā. Pēc ēnošanas par lidostu palicis labs priekšstats, bet par dispečeru laikam gan negribētu strādāt.

Šogad Rasa pieteicās vakancei Ārlietu ministrijā. Vai no Dundagas varētu nākt nākamā ārlietu ministre? Uz manu jautājumu Rasa, daudznozīmīgi smaidot, nosaka: varbūt, vēl īsti nezinu. Saistījusi darba ievirze — strādāt ar ārvalstīm, iespēja satikt daudz cilvēku no citām zemēm.

Kas jādara, lai ēnotu? Rasa internetā pieteicās Ēnu dienas vakancei Āzijas un Okeānijas valstu nodaļā, savukārt audzinātāja Inese Freimute palīdzēja uzrakstīt motivācijas vēstuli. Šādu nodaļu izraudzījusies tāpēc, ka zināšanu par šiem pasaules reģioniem ir mazāk.

Ēnu dienā Rasa iepazīnās ar ministrijas ēku un dažādu speciālistu ikdienu un pārliecinājās, ka ministrijā ir ļoti daudz dokumentu darba, tāpēc romantiskais priekšstats nedaudz mazinājies. Angļu valodas zināšanas šādam darbam ir obligātas, japāņu un ķīniešu valodas — milzu priekšrocības. Nebūtu viegli izšķirties starp lidostu un ministriju kā var-

• **Rasa Kokoreviča**

būtējo darbavietu. Bet par to padomāt vēl ir laiks.

Ēnojuši ir mazāk par pusi klasesbiedru, un Rasa pieļauj, ka daļa neiedziļinās Ēnu dienas būtībā. Bet vajadzētu.

Rasa ir iesaistījusies arī projektā *Esi līderis!* Audzinātāja ziņojusi par šādu iespēju, un tādi mācību priekšmeti kā menedžments, lietišķā etiķete, uzņēmējdarbības pamati, grāmatvedība likušie gana vilinoši. Kāpēc gan pēc pusotra gada nesaņemt vēl vienu apliecinājumu?

Kursa iesākumā skolēni noklausījušies lekciju, kas gan nav bijusi īsti par tematu, un Rasa pat sākusi šaubīties. Taču internetā par *Esi līderis!* izlasījusi labas atsauksmes.

Tā ir tālmācības programma, bet reizi vienā nedēļā vai divās iesaistītie audzēkņi sapulcējas ar kādu savas skolas skolotāju un kopīgi pārrunā, kā sokas darbs. Neklātienē būs jāpilda darbs par katru izlasīto grāmatu. Šāda eksāmena priekšrocība ir tā, ka drīkst izmantot visus avotus. Jāzina tikai, ko!

*Ar jauniešiem tikās Alnis Auziņš
Diānas Siliņas foto*

• **Kārlis Alksnis** un **Adrians Beņislavskis**.

Ceļā uz gudrību...

23. III rītā Mazajā skolā, piedaloties skolotājam un skolēniem, kā arī Bišu mammai un Bitītei Spindzelei, atklāja rotaļu stūrīti.

Pēc pasākuma Bišu mamma, kuras lomā bija iejutusies Dundagas vidusskolas atbalsta biedrības vadītāja **Tamāra Kaudze**, pastāstīja, ka ierosme radusies runājoties ar skolutājam. Biedrība nākusi talkā ar ziedojumu akciju, ko uzsāka novembra beigās. Pirmais uzņēmāns bijis Ziemassvētku tirdziņā, kur varēja iegādāties skolēnu zīmētas kartiņas un rotājumus. Tur pāris stundās iegūts gandrīz 100 €. Par to bērniem bijis liels gandarījums. Svētku laikā ļoti pretimnākoši bijuši uzņēmēji. Veikalos izvietotas ziedojumu kastes. Kopā savākts 640 €. Par to iegādātas dažādas spēles, piemēram, mūsdienīgs cirks, liels konstruktors, galda futbols... Nopirkta 15 enciklopēdijas, ko var izmantot arī mācību stundās. Priecē krāsainas lecamauklas. Uzsvars likts uz izglītojošām un komandu spēlēm. Ir domāts arī par aktīvāku nodarbi tepat, kā arī ārā.

Spēļu stūris iekārtots pavasara brīvlaika nedēļā, un no defekta radīts efekts.

Kā sacīja Bitītes Spindzeles atveidotāja Ieva Kristiņa, spēļu stūris izveidots, izmantojot visus skolā pieejamos materiālus. Nolikta atrasti bērnu veidoti ziedi un liels taurenis. Plaukti nākuši no skolotājas Jolantas Gērmanes kabineta. Sienu klāj nokrāsota pretsalnu plēve. Savukārt pie griestiem piekarināts uzraksts «Ceļā uz gudrību ar rotaļu burvību», kas veidots i/k *LUUX*. Ieva vēl piebilda, ka rotaļu stūrītis ir kā atgādinājums bērniem — nav spēļu tikai datorā vai telefonā. Ir arī citas, kas aizrauj. Bērni ir aizmirsuši, ka ir forši būt kopā.

Ir padomāts arī, lai skolēni pret spēlēm

izturētos saudzīgi. Vispirms jau atklāšanā viņi, turot roku pie sirds, apņēmas ievērot īpašos spēļu stūrīša kārtības noteikumus. Taču, lai tas izdotos vēl labāk, ir dažādi atgādinājumi, piemēram, uz enciklopēdijām ir uzlīmīti ar uzrakstiem: «Paldies, ka nolīk mani vietā!», «Paldies, ka padalies ar citiem!», «Paldies, ka esi saudzīgs!».

Tamāra pateicas lielpalīgiem — Ievai Kristiņai, Elizabetei Zvaigznei, Ingai Apškrūmai un Raitim Kristiņam, lieldraugiem — veikaliem *Top!*, *AIBE*, i/k *Foto Jums* un i/k *Auto un Būve*, kā arī visiem, kas ticēja bērnu sapnim un atbalstīja to ziedojot.

Diāna Siliņa

Pateicība

Mazās skolas saime, skolēni un skolotāji saka lielu un sirsnīgu «paldies!» ikvienam labajam cilvēkam Dundagā un ārpus tās! Esam ļoti pateicīgi jums par palīdzību, mīlie ziedotāji!

Spēļu un rotaļu stūrīša iesākumā bija ideja, ko izlolojusi un dzīvē īstenojusi Tamāra Kaudze. Viņas optimisms un neatlaidība iedvesmo arī mūs! Paldies Tamārai un visai komandai par darbu, lai mūsu gudrie, zinātkārie, aktīvie audzēkņi nokļūtu brīnumu pilnajā spēļu un rotaļu pasaulē!

Prieks bērnu acīs ir neatsverams! Kopā mēs varam izdarīt labas lietas!

*Aija Heinsberga,
direktore vietniece izglītības jomā*

Projekts *Esi līderis!*

Janvārī vidusskolā sadarbībā ar Latvijas Uzņēmējdarbības un menedžmenta akadēmija sācies projekts *Esi līderis!*, ko finansē novada pašvaldība un kas ilgs pusotru gadu. Tajā iesaistījusies 10. un 11. klašu skolēni.

Kā pastāstīja direktora vietniece mācību darbā **Inese Freimute**, projektā skolēns iegūst daudzpusīgas zināšanas uzņēmējdarbībā un personības attīstībā un, to pabeidzot, saņem profesionālās pilnveides apliecību biznesa ekonomikas pamatos. Skolēniem ir mācību grāmatas priekšmetos, kas jāapgūst: uzņēmējdarbībā, mārketingā, grāmatvedībā, lietvedībā, lietišķajā etiķetē, menedžmentā un likumdošanā. Darbojas moduļa princips — pēc mācību priekšmeta apguves ir pārbaudes darbs, pēc tam sākas nākamais. Grāmatas ir arī skolotājiem — kuratoriem noteiktos priekšmetos. Šajā pusgadā skolēni patstāvīgi mācās lietišķo etiķeti, kad tā būs apgūta, mācīsies menedžmentu. Lietišķajā etiķetē audzēkņu darbu pārrauga I. Freimute, kas atbild arī par visu projektu. «Satiekamies reizi nedēļā pēc stundām. Viņi ir apguvuši kādu daļu no mācību vielas. Izrunājam to, izspēlējam dažādas situācijas. Lietišķā etiķete jāapgūst katram skolēnam. Tajā māca, kā jāģērbjas, kā jārunā darba intervijās, kā jāveido ielūgumi, kā jāuzvedas uz ielas un viesībās. Tikšanās reizēs mēs neesam skolēni un skolotāji. Viņi ir biznesmeņi, firmu un biroju vadītāji.

Gribam, lai skolēni ir konkurētspējīgi darba tirgū. Jebkura dzīves piedāvātā iespēja ir jāizmanto. Mūsdienā pasaule nemītīgi mainās, un skolēns nezina, ko viņam vajag. Projekts noder visiem. Nekā tamlīdzīga apkārtējās skolās nav», skaidro skolotāja. **Diāna Neifelds**, direktora vietniece audzināšanas darbā, uzskata, ka galvenais projekta ieguvums ir nostiprināt skolēnu prasmes

patstāvīgam intelektuālajam izziņas darbam. Viņu papildināja I. Freimute: «Arī kurators apmeklē seminārus. Aktualitātes, ko apgūstu, dod labumu visai skolai. Tātad izglītojas ne tikai skolēni, bet arī skolotāji. Daļība projektā dod iespējas apmeklēt lielos uzņēmumus un iestādes, kur grāmatvedis vai vadītājs pastāsta par menedžmentu. Nemācāties tikai satiekoties, būs arī šādi braucieni. Turklāt, piedaloties konkursos, var sakrāt punktus un tikt bezmaksas ekskursijās pa Latviju. Aktivākie projekta dalībnieki brauc arī uz ārzemēm».

D. Neifelds secināja: «Piedaloties šajā projektā, Dundagas vidusskola vairs nav minimuma piedāvātāja. Tie laiki, kad ar pātdziņām dzinām, ir pagājuši. Skolēniem ir jādoma par savu, bet vecākiem — par viņu bērnu nākotni. Taču vispirms ir pelnīkais ikdienas darbs un disciplīna».

Diāna Siliņa

Vidusskolas salidojumu gaidot

26. IX notiks Dundagas vidusskolas salidojums. Stāsta direktora vietniece mācību darbā Inese Freimute.

Esam ceļā uz skolas 70 gadu jubileju un absolventu salidojumu. Gatavoties esam sākuši janvārī. Darba grupas ir sadalījušas pienākumus. Zinām, ko gatavojam. Ir iesaistīti skolēni. Sarunāti mūziķi ballei.

Šis pasākums pulcinās kopā absolventus, skolotājus un skolas darbiniekus. Priecāsimies septembrī redzēt pie mums skolā ikvienu! Telefons uziņām 26634655.

D. S.

Mērķis ir viens — novada labklājība

Nobeigums no 3. lappuses.

lāk izteikt savu vērtējumu.

— **Ir jau pasākumi, kas skaidri nošķir, kurai svara kategorijai tie pieder. Tā saucamās Jāņu balles neapšaubāmi ir izklaide. Tā izmaksā dārgi gan Dundagā, gan Kolkā, bet beigās neapmierinātas šķiet visas puses, jo tur iedzer pār mēru, dūres iet pa gaisu, un kultūras pasākumu rīkotājās šādas izrīcības vairs negrib. Toties, ja paskatās aptaujā, tad viena no lielākajām vēlmēm ir pēc *maizes un izrādēm*. Tamdēļ vien gribētu sapulcināt pie viena galda tēmā ieinteresētos.**

— Ja, es labprāt paklausītos. Neesmu pret diskusiju.

— **Teikšu atklāti, ka man sāp kultūrai ieliktie mīnusi.**

— Atceries mūsu pirmo tikšanos ar iedzīvotājiem Kaļķos un kundzes teikumu, ka Dundagā nekā nav, kur aiziet. Manā jaunībā, 70. gados, bija daudz mazāk iespēju, tomēr man pietrūka laika visu manu interešu apmierināšanai. Mums ir, kur pastaigāties, un ir, kur braukt ar velosipēdu. Bet vai redzam daudz riteņbraucēju novada centrā?

Vienu es zinu noteikti: kultūrai jābūt pārsvarā pār izklaidi. Ja ir otrādi, tad karaļvalstī kaut kas nav kārtībā. Bet jābūt abām.

Būtu brīnišķīgi, ka sanāktu kopā visas puses — gan tie cilvēki, kas veido pasākumus, gan tie, kas piešķir naudu, gan tie, kas tos izmanto. Lai sapulcējas un izspriež, kas ir kas. Vidējo aritmētisko vajadzētu izvilkt.

— **Lielākais pārsteigums anketās ir lieli plusi atkritumu apsaimniekošanai.**

— Mani arī.

— **Negatīvā topa trijniekā, protams, ir ceļi. Kas sakāms par tēmu: pašvaldības ceļi, valsts ceļi, finanšu resursi, ko spējam darīt...**

— «Paldies» Eināram Repšem, kas likvidēja ceļu fondu! Kamēr tas bija, varēja tomēr prognozēt: tik un tik naudas tiks pašvaldībām tiem ceļiem, tik un tik tiem ceļiem, tā bija zināma skaidrība. Kas ir tagad? Darbojas dažādi lobiji. (Lobijs — atsevišķs cilvēks vai personu grupa, kas mēģina pierunāt politikus vai ierēdņus kaut ko atbalstīt vai kavēt. — A.A.) Un ne jau mazās pašvaldības spēj kaut ko lobēt. Tagad vairs nedarbojas algoritms, pēc kura agrāk sadalīja naudu. Savulaik lamāja Lielo Vili, bet, kad Krištopans bija satiksmes ministrs, viņš to visu sakārtoja.

Ko lai pasaku tiem iedzīvotājiem, kas netiek uz kapsētu? Piemēram, uz Sumbru kapiem? Vai pateikt, ka tie atrodas kaimiņu novadā? Mums arī šādu ceļu netrūkst.

— **Cilvēki arī jautā, vai būs soliņi parka estrādē?**

— Šim nolūkam nauda ir, iepirkums top, un estrādes atklāšanā 13. jūnijā būs, kur

apsēsties. (Tpu, tpu tpu...) Paldies tiem cilvēkiem, kuriem izdevās pārliecināt Rīgas kunigus, ka dundadzniekiem gribas apsēsties uz soliņiem, nevis zālienā.

— **Kādā anketā rakstīts, ka nevienu neinteresē tāda vieta kā Kaļķi, aicina braukt biežāk. Un kopējā noskaņa anketās ir tāda, ka varas vīrus neinteresē, kā tauta dzīvo. No otras puses, mēs arī redzējām, cik bija ieraušies Kaļķos, cik — Vīdalē. Cilvēku neticību var saprast.**

— Es labi redzu, cik cilvēku ierodas pašvaldībā. Man katru pirmdienu ir pieņemšanas laiks domē. Pusgadu. Pie manis nāk domes ierēdņi kārtot darba lietas, nāk iestāžu vadītāji, bet iedzīvotājiem pieņemšanās es neesmu vajadzīgs. Kāpēc? Te varētu būt vairākas atbildes. Pirmā — viss ir vislabākajā kārtībā. Otra atbilde ir bēdīgāka — kam tu tāds esi vajadzīgs? No tevis tikpat nav nekādas jēgas.

Iespējams, cilvēki ir zaudējuši ticību. Un tā jau nav tikai mūsu novadā, tā diemžēl ir citur Latvijā un pat daudzviet pasaulē. Kad mēdz rīkot tikšanos ar iedzīvotājiem?

— **Parasti jau pirms vēlēšanām.**

— Tieši tā! Bet mani tās neinteresē. Esmu gandarīts par tiem politiķiem, arī vietējiem, kas ir konstruktīvi — izvērza izpildvarai uzdevumus, paši dalās ar idejām un risinājuma variantiem. Tad bez subordinācijas ir arī pleca sajūta. Galu galā lielais mērķis ir viens — novada labklājība.

— **Tātad apceļot dzimto zemi mums katram ir svarīgi sava darba dēļ.**

— Jā! Es pārāk ilgi esmu bijis prom no mājām. Man jāpastaigā pa zāli ar basām kājām, lai dabūtu dzērviu zābakus un atgrieztos pie savas sākotnes. Ar jums kopā braukt — tā man ir viena iespēja to izdarīt. Paldies tiem ļaudīm, kas pavisam nav zaudējuši ticību un tomēr atnāk.

Saprotams, ka pēc tam jāseko reakcijai — ko mēs darām? Ja to nedarām, tad visu sagraujam. Kur slēpjas atšķirība starp mani, tevi un sliktu politiķi? Slikti politiķi sasola piena upes ķiseļa krastos, un cilvēki joprojām uz to uzķeras. Turpretī ja mēs zināsim, ko cilvēki grib, tad precīzāk trāpīsim mērķī un netērēsim naudu tam, ko iedzīvotājiem nemaz nevajag.

Ko jau redzējām un sapratām Vīdalē? Ka tik daudz ko iedzīvotāji var paši.

— **Neapšaubāmi, vismaz iesākt. Tikai jāiedrošina.**

— Jāparāda īstās durvis, jāpalīdz piekļauvēt un pat durvis atvērt. Ja cilvēki manis, ka mēs nākam pretī, mēģinām ko darīt, tad le dus var iekustēties. Ja mēs aizbrauksim pēc

gada uz tām pašām vietām un mums daudz ko pārmetīs, bet zāles būs pilnas, tad mērķis būtu sasniegts. Cilvēks iet pie tā, pie kura ir jēga iet. Iedomājies, ierodas sešdesmit, un no tiem seši arī kaut ko paši būs sākuši darīt. Vīdalē seši kaut ko dara!

Un arī aptaujai ir jēga, no gaisa balona līdz kopus govij, bet pa vidu ir visādas tēmas.

— **Piemēram, atjaunot konkursu par saņemto sētu. Kad es pirms 14 gadiem te sāku strādāt, tādas savdabīgas sacensības pašvaldība rīkoja, tad tas izčībēja. Bet cilvēki to atceras.**

— To domu der apsvērt. Priekšlikums ir ar pozitīvu ievirzi. Kāpēc ne? Pilnīgi iespējams. Bet es tev gribu pajautāt: kā tev pašam šķiet, kāpēc tādi konkursi ir vajadzīgi?

— **Lai cilvēkus rosinātu sapost. Pamudināt labdabīgi sacensties, radīt zināmu azartu, un ieguvēji no tā būtu daudzi.**

— Jā, taisnība, bet jādod līdzī *burkāns* — pamudinājums. Ar pliku goda rakstu te varētu būt par maz.

— **Lielā ir neapmierinātība ar daudzdzīvokļu namu apsaimniekošanu.**

— Jā! Viensētās katram pašam par sevi jārūpējas, tas ir ierasti. Daudzdzīvokļu dzīvokļa iemītnieks samaksā dažus centus, lai viņam noslaucītu durvis. Es pats Liepājā dzīvoju pilnībā renovētā, nosiltinātā mājā ar horizontālo apkuri. Kad braucu uz Dundagu, tad noslēdzu apkuri, maksāju tikai par patērēto. Liepājas dzīvoklis ir vairāk nekā divas reizes lielāks nekā mana dienesta viesnīca Dundagā, bet apkure Liepājā ir daudz lētāka! Tici vai nē — februārī ap četriem eiro.

— **Dundagā nav nevienas daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas biedrības. Ja nemaldos, ir bijuši mēģinājumi tādu izveidot, bet neveiksmīgi. Manuprāt, trūkst vienprātības. Kad gada otrajā pusē pēc mūsu iecerēs ceļojumu pa dzimto zemi noslēgsim, tiekoties ar Dundagas centra iedzīvotājiem, tad varēsim pajautāt un precizēt.**

— Jā, tādēļ arī Dundagā nav nevienas nosiltinātas daudzdzīvokļu mājas. Bet iedzīvotājiem to nevar pārvest. Es jau pats tādā mājā dzīvoju, kāpēc nevarētu nodibināt apsaimniekošanas biedrību, nosiltināt māju?

Apzinos, ka tas nav tik vienkārši. Ja cilvēks ir maksāspējīgs, puslīdz turīgs, jaunos vai vidējos gados, ja tā ir ģimene ar bērniem, tad viņi plāno dzīvi perspektīvā. Viņi būtu ieinteresēti tādu biedrību dibināt. Jā, apkure Liepājā man ir lētāka, bet atklāti jāteic, ka par apsaimniekošanu maksājam krietni vairāk. Pēc gadiem, kad kredīts vairs nebūs jāmaksā, būs citādi, un nosiltinātās mājas priekšrocības paliks. Bet, ja mājā vairākumā ir vecāka gadagājuma cilvēki ar nelielu pensiju vai cilvēki ar maziem ienākumiem? Arī malkas iegāde apkurei šeit daudziem ir krietni lētāka, un viņi neko dižu nevar vai nevēlas atļauties un par tālāku nākotni nedomā.

Lūk, arī visa biedrošanās.

Un tomēr, cik labi būtu, ja viena nama iedzīvotāji sadūšotos un uztaisītu apsaimniekošanas biedrību! Esmu gatavs par to tikties un stāstīt, ja kādam rastos interese. Kurš riskēs? Un vai nevarētu iedibināt konkursu par saņemto daudzdzīvokļu māju?

— **Pēc būtības gan aptaujas, gan mūsu braucienu pa novadu nolūks sasaucas un pārklājas, viens otru papildina, un tas ir labi.**

— Jā, sajust to, kas sabiedrību interesē. Protams, anketās vēl labi būtu paplašināta analīze, piemēram, pēc vecuma grupām.

— **Dažās anketās respondenti min ļoti lielu neapmierinātību ar pirmās nepieciešamības precēm. Man jau šķiet, ka pirmās nepieciešamības preces ir maize, sāls, sērķociņi un ziepes. Taču jebkurā mūsu novada veikalā pašu vajadzīgāko preču klāsts ir daudz plašāks. Vai Dundagā, Mazirbē, Jaundundagā šāda problēma pastāv?**

— Kopš pērnā rudens mana dzīvesvieta ir Dundaga, man te vajadzēja visu sākt no nulles. Pagaidām visu vajadzīgo esmu iegādājies Dundagā. Ja nav vienā veiklā, tad otrā. Nesmādēju arī lietoto preču veikalu. Kāpēc tur neiegriezties? Dundagā problēmu iepirkties neredzu.

Par ko varētu strīdēties, tā ir attiecīgās preces kvalitāte vai cena. Mazos zaļos gurķīšus mammai vedu no Liepājas tirgus, jo tur tie maksāja trīsreiz lētāk. No lielpilsētas uz laukiem!

Bet visu nosaka tirgus. Dundagā ļaužu daudzums un maksātspēja nav tāda, lai sapludinātu kopā *Topu!*, *Rimi*, *Maxima*. Tomēr es tepat nopērku pilnīgi normālus produktus.

— **Pašvaldība nevar tieši veikalnieku ietekmēt.**

— Un vai tas maz būtu jādara? Te es esmu brīvā tirgus piekritējs. Ja veikalnieks slikti darīs savu darbu, ja nepiedāvās pieprasītus produktus, tad viņš vienkārši bankrotēs. Ja vairāki cilvēki sūdzas, tad prečziņiem tas ir zināms. Pašvaldība nav veikala uzraugs.

— **Daži pauda neapmierinātību par attīrīšanas iekārtām Jaundagā — smirdot.**

— Tāds nu ir šo iekārtu tehnoloģiskais process. Tāpēc jau tās ir ierīkotas tālāk no centra, tur ir mazdārziņi. It kā jau tās varēja ierīkot nezin cik tālu prom, bet cik tas maksātu! Diemžēl smaka ir neizbēgama.

— **Tēze no anketām, kurai es pilnīgi piekritu: vairāk stāstīt par gaidāmajiem darbiem.**

Darām jau to, bet kopā jācenšas vairāk. Protams, ja tādi darbi vispār ir iecerēti.

Sarunājās Alnis Auziņš

Līvu laiks • Līvõ āiga

Līvi vēl dzīvi • Līvlizt vel jelsõ

28. III Lībiešu tautas namā notika Līvu savienības pilnsapulce.

No rīta liņāja. Tuvojoties Mazirbei, mākoņi pašķīrās, un uzsplīdēja saule. Kamēr Līvu savienības valde sprieda par samilzušām problēmām, uz pilnsapulci atbraukušie delegāti tautas nama vestibilā aplūkoja lībiešu bērnu un jauniešu radošās nometnes *Mierlinkizt* dalībnieku darbu izstādi — skolotājas Ieva Vanaga un Sandra Nordena. Katrs citādkā atveidojis jūru, sauli un arī tik netveramu parādību kā vēju.

Kā parasti viesmīlīgie saimnieki Veronika un Edgars Milleri bija parūpējušies, lai būtu silti un mājīgi. Uz skatuves lielā vāzē pūpoli atgādināja par pavasari un Pūpolu svētdienu.

Kad sapulces vadītājs Ilmārs Geige pajautāja Līvu savienības valdes priekšsēdētājai Ievai Ernštreitei, cik ilgu laiku vajag ziņojumam, viņa atbildēja:

— Desmit minūtes.

Norunāja divreiz ilgāk, bet neviens nekurnēja, jo viņas sacītais bija gan lietišķs, gan

emocionāls. Nav nekāds noslēpums — dzirdamas nelāgas valodas un pat presē lasām, ka lībieši iznīkuši kašķīguma dēļ. Ieva uzdeva sapulcei īsto toni:

— Dzīvosim mierā un satiecībā!

Tas nenozīmē, ka neņemtu vērā patstāvīgus un atšķirīgus spriedumus, tikai strīdīgi jautājumi jāpārrunā bez savstarpējiem apvainojumiem, lai visu, kas sakrājies uz sirds, pasacītu atklāti un neburkšķētu pa kaktiem.

— Sagatavošanās periods svarīgāks par svētkiem, — uzsvēra Ieva Ernštreite un izteica pateicību par auglīgu sadarbību Dundagas novada pašvaldībai, Kolkas pagasta pārvaldei un Ventspils pilsētas pašvaldībai, nodaļu vadītājiem, kā arī Zojai Silei un Ērikai Krautmanei par līvu valodas mācīšanu. Galvenais, ka beidzot varam uzelpot un naktīs mierīgi gulēt, jo esam tīri no parādiem. Un tagad tik viegli sazināties — klikšķis datorā, un mēs jau esam kopā ar domubiedriem.

Raibs kā dzeņa vēders

Dunduriņš joprojām zum!

6. III bērnodārzā *Kurzemīte* **14.** reizi ielidoja *Dunduriņš*.

Tiesa, tāds sašķucis, kurš nevarēja ne pazumēt, ne parunāt, ne padziedāt, tikai pašķaudīt. Vismaz sākumā... Jo bija saaukstējies. Bite, kuras lomā pilnībā bija iejutusies bērnodārza muzikālā audzinātāja Inga Apškrūma, sauca Dakteri. Ko lai citu dara?! Daktere, kurā varēja atpazīt audzinātāju Guntu Miku, ātri tika galā ar Dunduriņa — direktora vietnieces izglītības jomā Rudītes Balķītes — saaukstēšanos. Bija jādzer silta tēja ar medu.

Tikko atnākusi, daktere domāja, ka slimi ir visi bērni un kā viņa tik daudzus uzreiz varēs izārstēt, bet bērni, apgūstot zināšanas ekoskolā, nemaz tik daudz neslimo. Bites rosināti, viņi kopīgi pamācīja Dunduriņu, ka ir ne tikai no rīta, agri pieceļoties, jāizvingrojas, bet galdā jāliek arī veselīgi ēdieni. Bērni labi zināja, ka burkāns un kāposts ir veselīgi, bet konfektes un čipsi — ne.

Kad nu Dunduriņš bija atguvis balsi, sākās priekšnesumi. Skanēja gan dziesmas, gan dzejoļi. Kustīgais Emīls Rozenbergs pat repoja. *Dunduriņā* nav izzudusi arī tradīcija uzstāties kopā vairākiem no ģimenes. Šoreiz sirsnīgā trio dziedāja māsas Nellija, Loreta un Žaklīna Anzenavas, bet nopietnā duetā — brāļi Valters un Ernests Napski.

Noslēgumā visi koncerta dalībnieki saņē-

Vieta, kur mācīties patriotismu

16. IV, Leģionāru atceres dienā, Dundagā, pie pieminekļa Kurzemes stiprajiem vīriem, gūla ziedi un dega sveces. Pēc piemiņas brīža interesenti devās braucienā uz Lestenes Brāļu kapiem. Stāsta Aina Pūliņa.

Kāpēc braucu uz Lesteni? 1944. gadā, kad pie mums bija Kurzemes katls, man bija 14 gadi. Atceros, ka ciemojos pie mammas mā-sas Zeltas tantes Sūdē un tur bija arī leģionāri. Viņi gāja un dziedāja karavīru dziesmas un dziesmas par Latviju.

Tagad grūti saprast, kāpēc toreiz latvju puiši, tērpušies svešas armijas formas tērpos, gāja karot. Armijā iesauca vācu vara, citi pieteicās brīvprātīgi. Taču tikko bija piedzīvots 1940. — Baigais gads ar šaušanām un izvešanām, tikām postīti un pazemoti, īpašumi nacionalizēti. To visu izdarīja padomju vara.

1941. gada 21. jūnijā Hitlers uzsāka karu ar Staļinu, un plašumā izvērsās II pasaules karš. Tā bija svētdiena, un vīri pie baznīcas teica: «Labāk karš nekā pie krieviem». Smaģi vārdi un smags laiks. Atmiņā palicis arī 1944. gada koncerts mūsu luterāņu baznīcā, kad uzstājās diriģenta Roberta Zuikas koris un skanēja kantāte *Dievs, Tava zeme degl*. Viņš bija karavīrs, bet sacīja: «Latvietim labāk patīk dziedāt nekā karot». Dziedāja 80 vīru koris. Piedalījās autori — Andrejs Eglītis un Lūcija Garūta.

Zinot, kā dzīvojam Ulmaņlaikos, kad bijām līderi starp Eiropas valstīm, un pieredzot, ka padomju armija jau ir pie robežas,

Sporta spēlēs

28. III Talsu novada sporta spēļu ziemas posmā bijušā Talsu rajona pagasti sacentās novusā, galda tenisā, šahā, dambretē, šautriņu mešanā un svarstieņa spiešanā guļus, **21.** III — zolītē. Mūsu novadu pārstāvēja 2 komandas — no Dundagas un no Kolkas pagasta.

Dundagas pagasta komandai kopvērtējumā 5. vieta. Sekmes atsevišķi pa sporta veidiem: 2. vieta šahā (Elvis Bēķis, Aldis Sīpols) un dambretē (Mārcis Mitlers, Slaviks Mozoļevs), 4. vieta zolītē (Andris Egle, Dainis un Jānis Blūmentāli), 5. vieta šautriņu mešanā (Gundars Krūziņš, Endijs Landmanis, Edgars Kārklevalks, Sandra Kokoreviča, Guntra Dzīle), 9. vieta galda tenisā (S. Kokoreviča, G. Krūziņš, Ēriks Liekna), 9. vieta svarstieņa spiešanā guļus (Edmunds Kēnigsvalds, E. Landmanis, Oskars Skarbinieks, Dāvis Vērdiņš), 12. vieta novusā (G. Dzīle, Ēriks Blumbergs, Jānis Cirvelis). G. Krūziņam 1. vieta šautriņu mešanā vīriešiem.

ma diplomus un dāvanas un sastājās ar vecākiem, Dunduriņu, Biti un Dakteri kopīgai fotogrāfijai. Paldies visiem vecākiem, kas gatavoja savus bērnus koncertam, un pasākuma rīkotājām par ieguldīto darbu!

Man *Dunduriņš* ir visiemīļotākais *Kurzemītes* pasākums, un arī šoreiz tas gāja pie sirds. Apbrīnojama ir I. Apškrūmas un R. Balķītes prasme izdomāt aizraujošu pavadienu, lai katrreiz pasākums būtu citādāks. Gan pasākuma veidotājas, gan G. Mika ir tik lieliskas aktrises, ka bērni uz vārda notic viņu attēlotajiem varoņiem. Kā tas ekoskolai piederas, veiksmīgi un atraktīvi bija ievītas tēmas par veselīgu dzīves veidu. Tā bērni varēja atkārtot un nostiprināt savas zināšanas šajā jomā. Ļoti man patika dunduriņu kopīgā sākumdeja, kurā Dunduriņš, Bite un bērni mainījās, uz medus mucām spēlējot kā uz bungām. Starp citu, bērnodārzam tieši spēlēšanai noderētu vairākas šādas medus mucas. Ja kādam ir iespēja un vēlēšanās, varbūt tās var uzdāvināt, kaut pa vienai. Iepriekš gan lūgums pajautāt, kuras ir īstās, kas noderēs.

Šī gada *Dunduriņš* ir godam aizvadīts. Uz tikšanos nākamavasār!

Diāna Siliņa

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

latvieši cerēja, ka tāpat kā I pasaules karā tiks galā gan ar Rietumiem, gan Austrumiem. Taču tā nenotika un viņiem nebija citas formas, ko uzvilkt, kā vien vācu armijas tērpi.

Kad pirmo reizi aizbraucu uz Lesteni un sāku lasīt vārdus un uzvārdus, kas iegravēti piemiņas sienā, aptvēru, cik daudz mūsu tauta ir zaudējusi. Tūkstošu tūkstošiem puišu un jaunu vīru gājuši bojā...

Un mums nav tik daudz drosmes un mīlestības, lai atzītu savu vēsturi un aizbrauktu nolikt tur puķi. Tāpat ar gājieni pie Brīvības pieminekļa! Tas ir latviešu tautas sa-ziedots. Lai sirmie vīri iet no baznīcas pie pieminekļa un noliek ziedus! Viņi ir cīnījušies par Latvijas neatkarību.

Šogad piemiņas pasākums Lestēnē bija sirsnīgs un jauks, kā parasti. Prieks vērot, kā atjauno baznīcu. Tur koncertā skanēja karavīru dziesmas. Arī apkārtne kļūst arvien sakoptāka.

Klāt nākušas jaunas kapu vietas. Meklējam dundadznieka Veidola Šleinera vārdu, bet to mums neizdevās atrast.

Iepriecināja, ka pasākumā piedalījās arī skolēni un jaunieši. Lestene ir vieta, kur pamācīties patriotismu.

Diāna Siliņa

Cālis un Gailis

21. III pils zālē — krāsainā plāvā — plauka puķes un rosijās bites, arī bišu skolotāja Kasandra un bišu mazulīte Maija, kas vēlējās visu uzzināt un bija aizdomīgi līdzīga Santai Sulai. Galvenais notikums gan bija cāļu un gaiļu uzstāšanās. Stāsta kultūras pasākumu rīkotāja Ruta Bērziņa, vienlaikus arī Kasandra.

Priecājos, ka bērni vēlas dziedāt. Šoreiz piedalījās 4 cāļi un 12 gaiļi. Daži, kā Evelīna Bernāne, Krista Kučere, Romans Gorjunovs un Megija Līga Majevska, Nikola Ansberga, Paula Betija Rozefelde un Agate Jete Miķelsone, uzstājās arī citus gadus. Jauki redzēt arī jaunus dziedātājus. Papildinājumam un maiņai jābūt! Prieks par visu mirdzošajām acīm.

Bērnus pasākumam gatavoja skolotājas Inga Apškrūma, Rudīte Balķīte, Linda Pavlovska un Dace Šmite. Priekšnesumus vērtēja Dzintra Tauniņa, Vaira Kamara un Ģirts Jānbergs. Par *Cāli 2015* kļuva Mārcis Sudmāls, par *Gaili 2015* — Līva Bērzkalne (sk. foto 12. lpp.), abus konkursam bija gatavojusi skolotāja L. Pavlovska.

Šoreiz nebija Skatītāju simpātijas, bet katrs dalībnieks saņēma nopietnākas dāvanas: cāļi — spilvenu ar cāli, bet gaiļi — biļeti uz Dailes teātra izrādi *Pīters Pens* 8. V. Iepriekš sazināsimies ar vecākiem.

Paldies dalībniekiem, vecākiem un pedagogiem!

Diāna Siliņa

Piemiņas pasākums

25. IV Dundagā, pie Šķeltā akmens, ar tautas lūgšanu *Dievs, svēti Latviju!* iesākās piemiņas brīdis, vēlīts komunistiskā genocīda upuriem.

Tajā novada kultūras dzīves vadītāja Smaida Šnikvalde pieskārs sāpīgajai vēstures lappusei, atgādinot arī par pašreizējo nopietno ģeopolitisko situāciju. Ar klusuma brīdi sanākušie godināja bojā aizgājušos komunistiskā genocīda upurus, nolika ziedus uz Šķeltā akmens un aizdedzināja sveces. Pēc tam Smaida aicināja bijušos represētos un viņu draugus pilī uz kafijas tasi, dalīšanos atmiņās un Dzintras Gekas filmu *Kur palika tēvi?*.

Šī reize pie Šķeltā akmens iepriecināja ar skolēnu klātbūtni. Notiekošo vēroja 5. a klases skolēni, bet 2.-4. klases koris skanīgi dziedāja, arī Latvijas himnu. Par sagatavotajām dziesmām paldies skolotājai Sandrai Cirvelei. Par skolēnu līdzdalību paldies vīdusskolas direktora vietniekam audzināšanas darbā Dināram Neifeldam!

Visaizkustinošāko brīdi tomēr piedzīvoju krietnu laiku pirms atceres pasākuma, kad šajā dienā redzēju kādu jaunu māmiņu kopā ar savu vairāk nekā gadu veco dēliņu, kas rokās cieši turēja neļķes, ejam uz piemiņas vietas pusi...

Diāna Siliņa

Šahisti draudzējas un sacenšas

17. III Dundagas pilī draudzības sacensībās pulcējās jaunie un visjaunākie šahisti no Dundagas, Kuldīgas un Ventspils.

Spēcīgāko grupā 10 dalībnieku pulkā ar 6 punktiem no 7 iespējamiem 2. vietu ieguva mūsu Matīss Vīksna, 2 punkti mazāk un 4. vieta Robertam Ludevīkam. Divpadsmit iesācēju sacensībās pirmoreiz spēkus izmēģināja arī Dundagas pirmziemnieki. Labāk veicās Emīlam Grīnertam — 2,5 punkti un 8. vieta. Puspunkts mazāk Harijam Zviedrim, pa pusotram punktam Romanam Gorjunovam un Ingaram Blumbergam.

A.A.

		
	Paldies visiem, kas bija ar mums un dalīja bēdu smagumu, pavadot mūsu mīļo Annu Zīli smiltainē.	<i>Piederīgie</i>

Dundagas novada karogs

Kopš 26. III pie *Līkās muižas* plīvo ne tikai Latvijas Republikas karogs, bet arī Dundagas novada karogs.

Par pamatu tam ņemts mūsu novada ģerbonis, kura autori ir mākslinieki Ilze Lībiete un Juris Ivanovs. Ģerbonis 2010. gadā apstiprināts Heraldikas komisijā. Novada, Dundagas un Kolkas pagasta ģerboni, kā arī novada karogu var aplūkot interneta vietnē www.dundaga.lv/lv/pasvaldiba/simbolika/.

D. S.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Autodaļu veikals

Dundagā, Talsu ielā 17, bijušā universālveikala 1. stāva telpās var iegādāties autodaļas, velosipēdus un atslēdznieku instrumentus.

Kā pastāstīja i/k *Auto* un būve vadītājs Ivars Petrovics, uzņēmums paplašinās. Celtniecības materiāli, saimniecības preces un elektropreces paliek veikalā Saules ielā 9. Jaunā veikala darba laiks darbdienās plkst. 8.00–18.00, sestdienās plkst. 8.00–16.00.

D. S.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Mierlinkizt aicina!

Jūras putniņi jau 23. reizi salidos Mazirbē! Arī šogad *Mierlinkizt 2015* aicina savā pulkā 7–16 gadus vecus lībiešu (līvu) izcelsmes bērnus, jauniešus un interesentus, lai Mazirbē kopā pavadītu deviņas piedzīvojumiem bagātas dienas no 24. VII līdz 1. VIII.

Nometne ir domāta visiem, kas ir ieinteresēti dziedāt lībiešu dziesmas un mācīties lībiešu valodu, lasīt un runāt lībiešu valodā, spēlēt un spēlēties, rotaļāties, darboties dažādās mākslu nodarbībās, doties nakts pārgājienā, tikties ar dažādiem populāriem un interesantiem cilvēkiem, kas palīdzēs bērniem saskatīt un izprast lībisko, kā arī sagatavoties Lībiešu svētkiem.

Nometnei var pieteikties pa e-pastu: *ieva.zdanovska@inbox.lv*.

Ieva Zdanovska

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Malda Kalnmales (1940) Harijs Teibe (1941) Rita Klēvere (1932) Nikolajs Golubovs (1939) Anna Zīle (1926) Laimonis Staris (1942)

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

Arī šoreiz mēs esam saņēmuši dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti. Šoreiz mēs saņēmām dāvanas no bērniem, kas ir ļoti interesanti.

«Dundadznieks» Nr. 4 (197) 2015. gada aprīlis. Dundagas novada pašvaldības izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas nr. 000702696. **Adrese:** Dundagas pils, Dundaga, LV-3270. **Redkolēģija:** Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: *alnis@dundaga.lv*), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Gunārs Laicāns, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Visvaldis Radelis, Diāna Siliņa un Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 1400 eks. **Internetā:** www.dundaga.lv/avize

Košs kā Lieldienu ola...

4. III novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns un Dzimt-sarakstu nodaļas vadītāja Rita Langmane Dundagas pagasta Lāčpēdās sveica pirmo jaundzimušo novadā Jēkabu Gustavu Almani un viņa vecākus — Morenu Čeksteri un Raimonu Almani.
Dīanas Siliņas foto

Vīdālnieki sasparojušies! Šogad nodibinājuši biedrību Viss Vīdālei, pēc biedrības ierosmes ir saposta vieta ciema centrā, un pēc tam Lieldienu laikā turpat, iepretim veikalam, uzradušies vairāki garauši.
Toma Leistmaņa foto

Lielā ola Mazajā skolā spēj tēlot dažādas lomas, tomēr vislabāk jūtas savā ādā, tas ir, čaulā pirms Lieldienām.
Dīanas Siliņas foto

Kur olas, tur cāļi un gaili. Kas zina, varbūt skanīgāko balsu īpašnieki Cālis 2015 Mārcis Sudmāls un Gailis 2015 Līva Bērzkalne pēc nieka 10 — 15 gadiem uzstāsies jau dziedājošu talantu koncertā.
Visvalža Biezbarža foto

Es kā Ronaldu, bet es kā Mesi! Mazās skolas jaunajā bērnu rotaļu stūrītī puišu piekrišanu iekarojis galda futbols.
Dīanas Siliņas foto

Lielās dienas ģimene Kolkas tautas nama siltumā. Telpās Lielo dienu svinēja arī Dundagā un Mazirbē.
Ineses Dāvidsones foto